

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy héra. I ker. Egy héra. I ker. 50 fill.
 Negyedévre 5 Negyedévre 4 . . . 50 .

Feladvány szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRÖNVIK.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

A táblabíró kibic-pénze.

Debrecen, november 12.

A vidék, sőt egész Magyarország társadalmi rajzához egy újabb, vastagon jellemző vonás járul: a *kibic-pénz*. Azalatt amíg a kaszinó fogalma majd mindenütt egygyé olvadt a hazárdjátékkal, a fővárosban a bakkarat keresetforrásá lett, a vidéken pedig a ferblizhez való hozzáértés az intelligencia fokmérője, — a kibic-pénz is intézménynyé lett. Csúpan törvénybe nincsenek foglalva a szabályai; egyébként azonban a szokásjog megállapította, hogy mikor, milyen esetben, milyen mértékben és milyen határig illeti meg a kibicet díjazás azért a fáradságáért, hogy órák hosszat egy játékos háta megett ül, annak a szerencsét szállítja s a játékos lelkével párhuzamosan izgul a nyereség és veszteség hullámainak hatása alatt. Ezért az egész társadalmi életbe vett leleplező fényt az a pör, a melyet Szegeden folytatnak, s amelyen egy ítéltáblai bíró ellen a többek között azt a vádat szögezték le, hogy kibic-pénzeket fogadott el, sőt szedett is. Amikor e sorok papírja kerülnek, még nem ismerjük a pör kimenetelét, de a kibic-pénzek „tényálladéka” körülbelül rendben van. S most a bíróságnak kell paragrafust hozni a fölött, amire nézve társadalmi ankétet lehetne nyitni, hogy tisztesség-

be, az ugynevezett uri felfogásba ütköző-e, ha valaki kibic-pénzeket fogad el és hogy súlyosabb megítélés alá esik-e, ha ezt egy bíró teszi?

Az első, természetes eredménye a gondolkodásnak: minden pénznek elfogadása, a melyért az ember nem dolgozott meg, amelyért ellenértéket nem adott — ha az nem ajándék — föltétlenül elítélendő. A szerencsejátékos se dolgozik meg azért, amit kap, de viseli a kockázatát a veszteségnek. Aki reszkiroz, annak joga van a nyereséghez, — hiszen ez az alapja nagy részben a tőzsdeüzletnek és minden egyéb spekulációnak, aki tehát erkölcstelennek nem mondható. A kibic azonban se ellenértéket nem ad (néha szerencsét hoz, de ezt nem számlázhatja) se pedig nem kockáztatja a bőrét. Ő tehát semmiért, valakinek a kezéből kapja a sajtópénzt, amint a kibic-honoráriumot hivatalos nyelven nevezik, tehát annak bizonyos borravlaó-szága, lealacsonyító ereje van.

És mégis: hányan vannak Magyarországon, gentleman emberek, párbajhősök, sőt nagy tekintélyek is, akik a sajtópénzt minden géne nélkül zsebvágják. A hazard-szobának egész más erkölcstana van, egész mások az illemszabályai, mint az azonkívül eső életben. Rendes játék mellett nem uri és nem illő dolog, ha a nyereségben levő ember otthagyja az asztalt és nem ad módot a revanzsra. A

bakk-asztalnál nincs érvénye ennek. A nyerő ridegen hagyja ott a bőrig lehántott praterneket: „uram, volt szerencsém.” Másutt vadállati kegyetlenség az utolsó filléreit elszedni valakinek, akiről tudjuk, hogy nem marad másnap házbérre valója, ám a makaónál ez rendszer. Aki tehát a kibic-pénzt, a semmivel való keresetet szigorúan ítéli meg — és jogosan, — annak előbb meg kell bélyegezni Hazárdiának egyéb erkölcsi és illem törvényeit.

Ahoz természetesen szó se fér, hogy a bírói állással, hivatással alig egyeztethető össze a kártyaszobák e sajátos keresetforrása. Abban a pörben, amely Szegeden folyik, egyéb, súlyos vádak is torldónak a táblabíró körül; de mindenesetre nem maradhat beszámítás nélkül a kibic-pénzek dolga. A törvény a társadalommal szemben annyira függetlenné akarta tenni a bírót, hogy mindennemű mellékfoglalkozástól eltöltött; vajjon nem ütközik össze a törvény gondolatával, hogy a bírónak olyasmi válik jövedelmforrásává, amely a pajtási lekenyerezésnek egyik elfogadott, de mégse megtisztelő módja?

Egyhító körülményül azt mondta egyik tanu: „igen, ez azonban Battonyán szokásos”. Ugy van, szokásos, még pedig nemcsak Battonyán, hanem Magyarországon minden megyéjében és a kaszinók kilenc tizedrészében. S amit a bíró másoktól — ese-

Párisi képek.

Írta: Balázs Jenő.

Páris, november első hete.

A Louxembourg-muzeum rácszata mögött, a bejárat előtt áll Roger Bloch „Le froid” szobra. Ez a szobor, amely télen nyáron a szabadban áll, most tényleg stíl és időszerű. Didergő munkásházaspár simul egymáshoz ebben a műremekben és most zuhog a hideg eső naphosszat, a fogunk vacog bele és őszinte átérzéssel bámuljuk a művész kiválóságát, amely a megszólalásig hű munkát alkotott.

Bizony az Ég nem volt kegyelmes a szegény elköltözöttékkel. Attól az egy látogatástól is megfosztotta őket, amit egyszer évente tesz náluk a hátramaradottak háas serege. Alig lézengett pár száz ember egy-egy temetőben.

A szomorú emlékezés napján a Montmartre temetőjében tettünk látogatást egy német tanítónővel. A matrácsíron kiszendett szép, szomorú életű Heinét látogattuk meg. Szegény Heine, áldott jószág francia feleségével olyan nyugodtan fekszik a hideg, fehér márvány alatt! Mély kifejezésű, bánatos feje néz le reánk a sírról, kőkoszoru s a Buch der Lieder kőtáblája van előtte. Virágcsokrok borítják a sirt, késő őszi virágok,

amiket érzékeny szívű szerelmes szőke német lányok hoznak napról-napra ajándékba kedvenc költőjüknek. Kis névjegyszekrény is van a síron köből s mintha az éltőt jöttünk volna keresni s nem találtuk otthon, odatesszük mi is névjegyünket a sok német leány, német tanár, német diáké mellé. Társnőm a tisztelet és megilletődés gyöngédségével olvassa a verssorokat a kövön s nagy gonddal helyezi a kőkoszoru felé a virágokat, melyekkel áldoz a szerelem ékesszavu dalosának.

Különben vannak francia nők is, kik nem felejtkeznek meg kedvenc íróikról. Montmartreban Teophill Gautier sírján szintén névjegyek tettek tanuságot a hálás nőolvások megemlékezéséről.

Ahogy kilép az ember a Montmartre temetője rácsos kapuján, már benne van a vígadó Páris kellős közepében. Valami furcsa satira ez, hogy Halál öfelségének éppen itt sajátítottak ki birodalmat. Szomorú sírok közvetlen közelében „él” Páris az avenue de Clichy caféconcertjeiben, cabaretiben. Aki mindenben symbolumot akar felfedezni, ime itt az alkalom!

Mindszentek napján a Concert Rouge hatalmas hangversenyén Berlioz emlékének áldozott a francia közönség. „Faust elkárhozását” adta a 300 tagu zenekar, az Opera s az Opera Comique (ez utóbbit előbbreválónak tartja a zeneértő párisi) első művészeinek közreműködésével. Berlioz remekében van egy részlet, a mi vérforraló Rákóczi-indulónk átírata. Amikor a Trocadero hatalmas iveti alatt tizezer ember előtt elcsendültek a példátlan erejű indulónk hangjai, kellemes meglepetés ért: hatalmas lelkesedéssel s elragadtatással ismételtette meg a zugó taps a bámulatos hatású indulónkat. Az egész darab szebbnél-szebb számai közül még csak egyet ismételtetett meg a nagy embertömeg: a bájos Sylfek táncát. Mintha a magyar génius szárnya megcsapta volna a szabadságszerető francia lelket, mintha ötlekezett volna a szabadság e két nagy rajongója.

Különben gyakran érik kellemes meglepetések azt a magyart, aki magyar szóra vágyakozik ebben a nagy metropolisban. A Louvrebán magyar vezető ajánlja fel szolgálatait, Napoleon sírjánál, az Invalides-ban magyar szót hall a háta mögött, a Sorbonnon magyar ember szólítja meg s kér franciául utbaigazításokat. No de természetesen az angol és német vezet az idegenforgalom-

Blériót sapkák

Női kézi táskák,

már 1 koronától kezdve, ugyszintén mindennemű uri-, divat-, diszmű- és játékaru cikkek minden versenyt felülmuló árakban kaphatók

Pénz-, szivar- és cigaretta tárczák, Solingeni aczél áruk, zsebkések, ollók, önbortváló készülékek, diszműárúk (ajándék tárgyak) mindenféle gyermek játékok óriási választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók

Fisch Testvérek Utóda

Bazárban

Főtér 40. sz. (Hungáriával szemben.)

Gosi Miklósnál (volt Szedlák-ház.)

leg talán nála előkelőbbektől és gazdagabbaktól — látott, miért ne követhette volna ő is? Hanem ami nála esetleg enyhítő körülmény, az súlyos bélyeg az ország értelmiségének társadalmi életére, amely ezt rendszerré avatta. Az igaz, hogy ez is csak egy része ama nagy társadalmi penésznek, amely elhiába írunk és hiába harsogunk: — a házárjátéknak. A kibic a mostani esetben szegény ördögnek tetszik, aki azt mondhatja: „helyes, én megtérek, de térjenek meg előbb azok az urak, akiknek szükségük van arra az illúzióra, hogy mi szerencsét hozunk nekik“.

Tisza a Balkánról.

A magyar delegáció ülése.

Bécsből táviratozzák, hogy a magyar delegáció teljes ülésében a külügyi költségvetését tárgyalta.

Az első szónok Laszkáry Gyula főrendi delegátus volt, aki mindenben helyesli Aehrenthal politikáját.

Mezőssy Béla következett utána a szónokok sorában. Hajlandó vállalni az annexióért a felelősséget az azt a részét, amely abból reá, mint a volt kormány egyik tagjára hárul, de nem hallgathatja el azt a meggyőződését, hogy a monarchiának sokkal kevesebbe került volna az annexió, ha Törökországgal előzetesen megegyezett volna. Helytelen dolog tőkét kovácsolni az annexióból és úgy tüntetni fel azt, mint valami nagy dicsőséget, hiszen belőle a monarchiának előnye nem is származott.

Solymossy Ödön báró egyetért Aehrenthal külpolitikájának irányelveivel.

A következő szónok Rakovszky István volt: Ő is vállalja a felelősséget az annexióért, mert megszavazta, de az annexió keresztül vitele nem a legszerencsésebb volt. Hiánynak tartja az annexió történetéről kiadott jegyzékgyűjteményt is. Az nem igaz, — hogy Aehrenthal rossz időt választott az annexióra. Az ő minisztersége alatt nem volt ennél jobb időpont, de volt Goluchovszky

alatt, még pedig az orosz-japán háború időpontja.

Aehrenthal politikáját a konstantinápolyi teherhodrók irányították. Hibáztatja azt is, hogy az annexió jogalapjává a berlini szerződést tették, holott az annexióra minket az a pénz- és véráldozat, melyet 1878 óta Boszniára pazaroltunk.

Tisza István beszéde.

Tisza István gróf az elmúlt külpolitikai események bírálatával kezdi beszédét. — A monarchia rendkívül nagy előzékenységet tanúsított Törökországgal szemben és remélhető, hogy Törökország méltányolni fogja ezt és jövő politikájában erősebben fog csatlakozni. A többi Balkán-állammal szemben az az álláspontunk, hogy igyekezzünk megnyerni azok szimpátiáját. Ezt azonban nem közgazdasági borralalókkal kell elérni, hanem jó külpolitikával. Ebből a szempontból örül annak, hogy a külügyminiszter a Balkánon semmiféle területi hódításra nem gondol. Reméli, hogy ezt a balkáni államok jóindulattal fogják honorálni.

Ha a balkáni államok át lesznek hatva attól a meggyőződéstől, hogy egyedül az osztrák-magyar monarchia az, amely semmiféle terjeszkedési vágygal nem néz feléjük, akkor őszinte rokonszenvvel fognak felénk fordulni. Ehhez azonban szükséges, — hogy erősek legyünk. A világpolitikai helyzet olyan, hogy nemsokára koncentrált erővel fognak a Balkánra vetni magukat olyan hatalmak is, melyek eddig ebben akadályozva voltak.

Ha Oroszország összeszedi erejét, ismét a Balkán felé fog fordulni. Meg kell tehát adnia külügyminiszternek azokat az eszközöket amelyek lehetővé teszik a helyes balkáni politikát. Tegyük a hadsereget erőssé és hatalmasá és ez lesz biztosítéka annak, hogy nemzetközi helyzetünkben mindig megővjük az eddig szerzett előnyös pozíciókat.

Baththyány Tivadar gróf az ellen tiltakozik, hogy az osztrák delegáció tárgyalásai körébe vonja a magyar ügyeket. A magyar kölcsönre utalva felhívja a külügyminisztert, hogy a külföldi kabinetekkel jó viszonyt tartson fenn.

ban. A Grand Boulevard egy-egy sarkán emitt is, amott is német vagy angol szó üti meg a fület.

Szegény Páris, hogy elrágalmazzák, mintha ő volna a legerkölcstlenebb város a világon! Szegény franciák, mintha az egész nemzet a romlás, a süllyedés útján haladna a biztos vég felé! Még teoriát is adott a tudomány ellenük. Theoria, amely bizonyítja, hogy a latin fajta élükön a franciával, nem sokáig él, a napjai meg vannak számlálva, kimerült s a helyét az angol-szász foglalja el: az angol, a német! Azt mondják kimerült, nem életképes. Lám, lám, a leglékesebb, legkitartóbb bajnokai a haladásnak mégis franciák. Az aeronautikára gondolok. A legtöbb, aki felveszi a harcot a levegővel, az francia. Csak az imént zárták be a nemzetközi kiállítás, láttuk a francia munkáját a jövő e nagy problémáján. Az egyetemen s minden felső iskolán rendes tanszéke van az aeronautikának laboratóriumokkal egybekapcsolva. Az egyszerű kiskereskedő, munkás napról-napra veszi az „Aurot“ és a képes „Revue de l' Aviation“-t. A Tuileires kertje kellős közepén ott eregetik vasárnaponként a sápadt kis párisi gyerekek a monoplan-, biplan-utánzatokat.

S azt mondják Brunetiere, Lemaitre és hívei a theoriának, nincs itt erő, energia, csak rohamos hanyatlás. Dehogy nincs, a nép, amely úgy dolgozik s úgy economizál,

mint a francia, arról bajos elhinni, hogy a halál előcsarnokában van. Hiszen közismert a francia gazdasága, hogy ő az egész világ hitelezője. S tény, hogy a legszegényebb rétegeknél majdnem mindenütt találni takarékbetét könyvet. Csak nemrég a vasuti sztrájk idején is láthattunk egy érdekes bizonyítékot. Mikor mindenki azt hitte, hogy a sztrájk nyomorba dönti a munkássereget, ime a bankok kapuját tolongva ostromolta, hogy minél előbb aláírasson Páris város ujjában kibocsátott kötvényeinek!

Mintha a hanyatlás theoria ellen tiltakozna. A Theatre Antoine kitünő új repertoire darabja is. Emile Fabre César Birotteau-ja. A könyvkereskedések polcairól lekerültek az eredeti Balzac-regény poros kötetek és az Illustrations legutóbbi száma teljes egészében hozza a darabot. Az École des Hautes Etudes Sociales jövő heti tanrendjén már szerepel a darab megbeszélése s naponta tele a Theatre Antoine. Szóval komolyan érdekődik a francia közönség egy darab iránt, amely a tilos szerelemtől és házasságtöréstől tökéletesen ment. A mindenható nagy szerelem helyett a pénz és vagyon, a fizetési kötelezettségeknek eieget tevés van beállítva drámai motívumkép. Becsületes, nevelő hatású munka. César Birotteau illatszerekeskedő hosszú éveken át kitartó szorgalmával felküzdte magát tisztelt, becsült, jómódu kereskedővé. Rendjel tulaj-

Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf hosszasan bírálják a külügyminiszter politikáját. A költségvetést nem fogadják el.

A bizottság általánosságban megszavazza a költségvetést.

A debreczeni csatornamunkálatok téli munkaterve.

Folytatják az építést.

Az utóbbi időben a csatorna-építkezési munkálatok zavartalan folyását nagyban akadályozta az esős idő. A régi csatornáknak nagyon összegyűlt az esővíz s a régi csatornáknak az új csatornákkal való összekötése alkalmával megtörtént, hogy a víz szétvetette a régi csatornát. Sőt tegnap megtörtént a Hatvan-utcai munkálatoknál, hogy az összeomló csatorna összetörte az öntött vasból levő gázvezetési csöveket is. Az is előfordult, hogy a csatornavíz szabad folyást találván, előntötte a pincéket. Ez megtörtént a Hatvan- és Péterfia-utcaikon.

E tárgyban azután ma értekezlet volt a városházán, amelyen szóba került, hogy vajon nem-e kellene abbahagyni bizonyos arányban a csatornaépítést?

A csatornaépítető vállalat megbízottja kijelentette, hogy erre nincs szükség. Még télen is tudnak dolgozni, mert a nyolc méteres mélységű árokban a föld nem fagy meg.

Nagyobb baj azonban az, hogy most a sáros- és elkövetkezendő havas időjárás miatt a közlekedés a nélkül is meg lesz nehezítve s a járdák, országutak felbontása sok nehézségekkel fog járni.

A dolgot minden irányban megvitatták az értekezleten, melynek eredménye egyelőre az, hogy a munkálatokat teljes erővel folytatni fogják, miután az akadályokat mindenféle övintézkedésekkel el fogja hárítani az építési vállalkozó vezetősége.

Természetes, hogy az építés ügye még több bajjal fog járni, de a közönség talán méltányos lesz azért, mert a négy évre tervezett építés ilyen módon már a jövő évben teljes befejezést fog nyerni.

donos és egyéb tiszteletbeli állásokat foglal el. De spekulálók ármánykodása folytán tönkre megy. Nem tud fizetési kötelezettségeinek eleget tenni. Csődöt mond. De kinos felkutatás után. Aztán éjjel nappal tesz s dolgozik, hogy rehabilitálja magát, hogy kifizesse a hitelezőit, akik a csődhányadot már megkapták az utolsó krajcárig, mert nem bírja elviselni a csőd „gyalázatát“. Két évi munka után sikerül mindez s elfoglalhatja régi üzletét. De a nagy öröm, épen mikor helyet foglal íróasztala mellett, megöli. A függöny legördül ezekkel a végzavakkal: „Ime a kereskedői becsület halottja!“

Tehát a kereskedői becsületről van szó. De milyen becsületről! Az egész darab egy óriási tulzás. Szegény Birotteauval visszazsereztetik Balzac és Fabre a becsületet, mit el se vesztett. S a kidolgozás részletei még nagyobb tulzások. Birotteau halálos elszántsággal vonakodik aláírni a csőd-kérvényt. „Inkább a halál, mint a csőd!“ — kiált fel borzalommal; minden jóbarátja igyekszik rábírní, nem és nem; papot hívnak, aki a jámbor Birotteaut kézen fogva vezeti a körülállók megilletődése között az aláíráshoz. Mint a halálos beteg utolsó órája a betegé, akit szerettei néma kétségbeeséssel vesznek körül, olyan benyomást céloz az író. No de ez a becsületes intenció nem mindenkinél talál s sokakat mosolygásra készít. Az a szünet nélkül munka, aztán az a határtalan örömmegnyilatkozás, amit Birot-

Megkezdődött

a Gaiselberger-Markovits rendszerű magyar, német levelező és vita gyorsírás. A Budapesti Gyakorló Gyorsíró Társaság hivatalos tanfolyamának III. Cursusa 1910. november hó 1-én. „MERCUR“ összes rendszerű írógépek műszaki vállalat. — Telefon 5-40 Debreczen, Arany János-utca 2. szám. Jelentkezések egész nap.

Kobrak czipők

legjobbak, legszebbek, legkényelmesebbek
Egyedül kaphatók

Szana Lajosnál Piacz-utca 42. sz.

Közszállítási központ.

A debreczeni Gy. O. Sz. kezdeményezése.

A közszállítás ügyének Magyarországon két nagy eredendő betegsége van: Az egyik, a nagyobb: a közszállítást ellátó forumok szakszerűtlensége, hozzá nem értése, amely úgy a közszállítási pályázatok kiírásánál, eldöntésénél, mint a teljesített szállítások elbírálásánál rendszerint a másodrendű jogi és szabályzat-magyarázási körülményekre helyezi a fősúlyt s a lényeg: a technikailag helyes, kétséget kizáró kiírás, a valóban érdemesültek részére való odaitélés, a fölösleges zaklatás nélkül való átvétel igen sok esetben elvész.

A második nagy betegség a tömegesen felbujrázott s a magyar közszállítások ügyét ellepő visszaélések, amelyek gyökereiket leginkább az illetékes forumok hozzá nem értésének talajába eresztik.

E körülményeknek igen súlyos következményei vannak a magyar iparfejlesztés szempontjából, mert sok esetben arra nem érdekes kontárok nyerek el a pályázatot érdemes és szolid cégek elől, nem egyszer csupán azért, mert tévedésből vagy szándékosan rosszul kalkuláltak és legolcsóbbak voltak. Veszteségüket a minőségben igyekeznek azután bevenni.

Gyakori eset az, hogy a pályázatot elnyert vállalkozó — látván, hogy rosszul kalkulált áruival nem találhatja meg számadását — külföldi selejtes portékát szállít saját cége alatt. Sok esetben egyes külföldiek megszerzik a cég magyarság küldő attribútumait külön azért, hogy külföldi gyártmányaikat a közszállításokban értesítsék.

Mindezek és sok más hasonló dolog egy szakszerű, hozzáértő forum szemében egészen átlátszó volna és elő sem fordulhatna. Mindezekhez hozzávéve azt a sok durva visszaélést, amely előfordul — közszállításainkkal távolról sem közelíthetjük meg azokat az iparfejlesztési célokat, amelyek elérésére a közszállítások különben nagyon alkalmasak volnának.

teanál látunk, mikor hitelezőit kielégítendő dolgozik s végül sikerül összehozni a szűkös pénzt, már az is valóban nevetésre vagy jóindulatu mosolygásra kényszerít. S mindenek tetejébe a hirtelen halál a darab végén!

Alapjában véve azért tiszteletreméltó intenció és dokumentálás érzik ki a darab-ból. Franciaország ereje a kiskereskedője becsületessége és lelkiismeretességén nyugszik. Mint ahogy Emile Fabre ki is jelentette, César Birotteau a kis bourgeois kifejezője akar lenni s míg ez ilyen, addig nincs mit félni hanyatlástól. S Emile Fabre szerint nemcsak a restaurált császárság kiskereskedője ez, de a mai kor, a mi századunk francia kiskereskedője is.

A darab előadása ritka tökéletességű. Gemier director a címszerepben párját ritkító előadást produkál. Mondhatom, hogy a mimikája soká emlékezetében marad annak, aki látta ezt a vérbeli nagy művészt. Minden kis szerep művészkézzben van s minden alakítás kész, alaposan kidolgozott tanulmány.

Különbön két érdekes premiere volt a napokban. Pierre Wolf Marionettes és Alfred Capus L'Aventurier-je. A Champs Elysées Grand Palaisjában pedig a bezárás felé közeleg az őszi tárlat. Erről, ahol a müncheni iparművészek csoportjától eltekintve, a legképtelenebbül dühöng az impresszionizmus, legközelebb.

A gyáriparosok múlt hó 27-én tartott ülésén az a javaslat hangzott el, hogy Magyarország egész közszállítási ügyét kezében tartó ilyen központ létesítsék, amelynek célja és feladata volna minden közszállítási ügyben észleleteivel, tanácsadásaival befolyani, a közszállítások ügyéből felmerülő mindenféle panaszt megvizsgálni és pártatlan megállapításaival azok közmegnyugvására való elintézését elősegíteni.

Az első nagy cél, melyet ez a központ munkálni hivatva volna, az, hogy a belátást emelje lassan-lassan köztudattá, hogy a *legolcsóbbság* korántsem a legcélszerűbb beszerzési feltétel a közszükségletnél. Ez a központ az ő szak tudásával, pártatlanságával akként alakíthatná át közszállítási rendszerünket, hogy a közszállítások mindenben a köz előnyére és a magyar ipar leghatályosabb fejlesztésére történhetnének.

E célra e központ összetétele korántsem lehetne bürokratikus, hatóságyszerű, hanem annak magából az iparosságnak elitjéből kellene összeállítatnia. Erre legalkalmasabb maga a Gyáriparos Orsz. Szövetség, amely már e kérdés tekintetében némi multtal bír. Ugyanis: a hadügyi szállítások megjavítása körül a szövetség már nagy érdemeket szerzett és a magyar ipar számára mondhatni: milliókat szerzett meg.

Ilyen intézmény üdvös volna és célszerűsége nem is szorul biztosításra senki előtt, aki Magyarországon közszállítási ügyet valaha megfigyelt.

Ez a javaslat ismét egy adalék annak bizonyosságára, hogy Debrecen gyáriparossága oly eszmei magaslaton áll, aminőt kevés más város mutathat föl az országban.

Szombat és vasárnap.

*

Azt a rövid időt, mely alatt a föld egy félkört fordul a saját tengelye körül, minden becsületes életet élő földi lény napi fáradalmainak kipihenésére szánja. Azonban vannak olyan szerencsétlen becsületesek is, akiknek nem adatott meg ez a boldogság, mint e sorok robotosának is, aki lábujjhegyen járva, hogy az alvók álmát meg ne zavarjam, riporter-szemekkel kutatom át az éjszakát, hogy akik szeretik a szenzációs eseményeket, módjuk legyen rá még a puha ágyban, a párolgó kávé szűricsölgetése közben élvezni azokat.

Nyájas olvasóm, bizonyosan önkénytelenül is eszedbe ötlenek a szép, poétikus gondolatok, hogy milyen gyönyörűség lehet az, a csil'agsugáros, csöndes éjszakában kószálni. Pedig valóban nem is olyan nagyon csöndesek ezek a jeles éjszakák. Sőt. Hangosak a kurjongatástól. Specifikusan pedig azok, a hét utolsó napján: szombaton. A szombat a sejhajdárídók éjszakája. A magyar munkás a hét utolsó napjának estjén pénzt kap. Sok pénzt. És telik minderre. Pecsényét eszik és bort, sört, meg pálinkát iszik rá, ami elűzi a szegény ember nagy gondját és megszállja a kurjongató jókedv. A szegény munkásnépnek, amely egész héten verejtéket izzad, szombaton este pihenésre fordul a sorsa, egész hétfő reggelig. A korcsmáros pedig szombat estétől hétfő reggelig izzad véres verejtéket. Alig győzi

hordani az ikszlábu asztalokra a gondülő nedűt. Szombaton és vasárnap a munkásnépnek ünnepe van; akkor nem drága semmi, mert mindenre van pénz, amit szem, száj megkíván. Hétfőn aztán egy betevő falat sincs a háznál.

Szomorú szituáció!

Baj ez, rettenetes baj! Nagyobb baj, mint a készfűzetések elodázása, a Dreadnoughtok költségeinek kérdése. Mindennél nagyobb baj ez. Mert a munkásnép képezi a nemzet szívét, mely életet lüktet széjjel az egész nagy és szerves testben. A munkásnép adja a nemzet szájába a kenyeret.

Es ime, egy szervezetben, a szív működésében súlyosbuló zavarok következnek be. A munkásnép elsorvad a nyomorúságban.

Es ennek a szomorú szimptomának egyik okozója a piszkos, utálatos alkohol, amely elemésztí a szegény munkásnép verejtékkel szerzett garasait, a melyek kenyérre, meg tisztességes ruhadarabokra kellenének. Kenyér nélkül marad ő is, a családja is, egész hétre.

Nem lehet hát csodálkozni ilyen körülmények között azon, ha az alsóbb néposztály jellemében elzüllik. Ha lopni, rabolni kénytelen, mert val'amből csak kell élni.

A szombat-éjszakák mételyeznek meg a becsületes munkás jellemét. Lezökken az egyenes utról, melyen elindult és csakhamar büntetett előlelti ember válik belőle. Es ez a szomorú állapot napról-napra veszedelmesebbé fajul. Pedig volna ellene orvosság, hathatós mód, ami abban nyilvánulna, hogy az állam a korcsmákat szombat estétől hétfő reggelig bezáratná. Es a csapszékek helyett megnyitná a mézsárszékeket, a tejsarnokokat, a hatósági kenyérsütőket stb.

De van ám itt egy nagy bökkenő! Ki pótolja az államnak a veszteséget, amelyet a korcsmák bezáratása által szenved? Természetes, hogy senki, ha direkte következtetünk. Az állam pedig a direkte utakat szereti. Az pedig már csak világos d'og, hogy ő maga nem zárja be a jövedelemforrásait, a melyből az ugynevezett italmérsi adó buzog bőségesen. A pénz a fő! Ez a gazdagság!

Az állam gazdag lesz, ha a munkásnép koldus lesz is.

Szalánczy.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabásu naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Tanügy.

Esperanto. Holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg ifj. Marich Agoston a városháza dísztermében az esperanto nyelvről szóló felolvasását. A felolvasás iránt városszerte nagy az érdeklődés. Belépődíj nics.

nőldivat termel
Debreczen, Főtér 55.
(Magyarla kávéház mellett.)

Kovács Gyula és Társa

Téli ujdonságok

női felöltőkben. Divat bundák, plüsch és szörme kabátok, leány és gyermek felöltők, boák és muffok. Costümök, pongyolák, színházi és esti köpenyek divatszineken.

Csipke, selyem és szövetblousok, divatos kabátok dus választéka a legolcsóbb szabott árak mellett.

Presbiter-választások előtt.

Az egyháztanács ülése.

A debreceni református egyház presbiteriuma ma délután *Dicsőfi József* lelkész és *Vecsey Imre* főgondnok elnöklete alatt ülést tartott, melyen a tagok igen nagy számmal vettek részt. A nagy érdeklődés abban lelte magyarázatát, hogy ezen az ülésen tüzte ki az egyháztanács a választás napját azoknak a presbiteriumi és egyházközségi közgyűlési tagoknak a helyére, akiknek megbízatásuk ez év végével lejár. Az ülés lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be:

Miután *Dicsőfi József* elnök megnyitotta az ülést, *Somogyi Pál* főjegyző előterjesztette a választásokra vonatkozó javaslatát.

A református egyház presbiteriuma és egyházi közgyűlése által 1904. novemberben alkotott szabályzat értelmében, 1907. december 21-én tartott választásokon alakították meg a presbiteriumot 12 évre szóló megbízatással, az egyházi törvény értelmében 3 évenként történő részleges megújítással. A presbiterium tehát megbízatásának első 3 évét eltöltötte. Az új választás folyamán betöltendő a főgondnok tiszte is az 1911—13. évre. Ezúttal választandó tehát: egy-egy rendes és pót presbiteri tag a főiskolából, a főgimnáziumból, a tanítóképző intézetből, a tanítónképző-intézetből, a felső leány iskolából. Az egyházi tanítók és énekevezérek közül 6 presbiteri póttag, továbbá *Kovács János* egyházi vallásitanító lelkész is a presbiterium tagjává választandó hivatalánál fogva. Az egyház presbiteriuma 100 tagból áll, tehát a presbiteriumi megbízatás 12 évének negyed részére vagyis 3 évre 25 tag sorsolandó ki, akik helye aztán választás után töltetik be. *Kovács János* vallásitanító lelkész eddig választás után lett megválasztva, ezután azonban hivatalánál fogva lesz presbiteriumi tag, miért is őt már megválasztottnak kell tekinteni. Így tehát, csak 24 tagot kell kisorsolni. Mivel most 30 presbiteri póttag kisorsoltatott, ezek helyett új 30 presbiteri póttag választandó.

A presbiteriumi tagok választásának megajtására folyó évi *december 28-ik napja* tüzetik ki.

Szavazási helyekül a következő helyek jelöltettek ki: a csapó-utcai ref. leányiskola, a péterfia-utcai ref. egyházi tanácsterem, a hatvan-utcai választók részére a Hatvan-utcai ref. elemi iskola, a ref. tanítók részére a ref. tanítók testületi tanácsterme, a Miklós-utcai ref. iskola, a Varga-utcai választók részére az ottani timár-iparcsarnok, továbbá a Kossuth-utcai felsőbb leány iskola. Kijelöli a javaslat a kijelölt helyekre beosztott szavazatszedő bizottságok tagjait és utasítást ad a gazdasági bizottságnak az iránt, hogy a szavazóhelyeket a szükséges eszközökkel felszerelje, továbbá megkereste a presbiterium Debrecen város polgármesterét, hogy a választások idejére a rend fenntartásáról gondoskodjék. A választás ideje december 18-án, vasárnap az isteni ütszeletek után a szószékből is kihirdettetik, azonkívül minden választó posta útján fog értesíteni, 8 nappal a választás előtt. A szavazatok megvizsgálására a presbiteriumi elnök vezetése alatt a lelkészi karból fog választatni egy bizottság. A presbiterium felhatalmazta a gazdasági bizottságot, a szükséges szavazatlapon és nyomtatványok elkészítésére és a szükséges munkaerőknek kellő időben való felvételére.

Ezután kisorsolták azokat a presbiteriumi és egyházközségi közgyűlési tagokat, akiknek helyébe új tagok választandók, névszerint:

A presbiterium tagjai közül: *Törő Imre*, *Török Péter*, *Liptay József*, *Nagy Zsigmond dr.*, *Boldog Sándor*, *Vecsey Zoltán*, *Szabó József*, *Varga Dezső*, *Csanak József*, *Szatmári*

József, *Csabán József*, *Varga Lajos dr.*, *Bacsó Dezső dr.*, *Szilágyi Imre*, *P. Nagy János*, *Szabó Miklós*, *Egri Imre*, *Horváth József*, *Legányi Gyula dr.*, *Vecsey Viktor*, *Juhász Ignác*, *Gyarmathy István*, *Szücs István*, *Patay József* és *Kovács János*.

Az egyházközségi közgyűlés tagjai közül: *Kálmán István*, *Szotyori Nagy Kálmán dr.*, *Nagy József*, *Pap Péter*, *Barta János*, *Debreczeni Lajos*, *Szabó Sándor*, *Kerékgyártó Sándor*, *Máté Miklós*, *Sáfár László*, *Horváth Károly*, *Szatmári Péter*, *Montai Gábor*, *Parti Gábor*, *Szegedi József*, *Major Mihály*, *Nagy Sándor*, *Gyarmati István*, *T. Szabó László dr.*, *Ecesgi István*, *Lovas Bertalan*, *Minyári Gyula*, *Szabó János*, *Balog István*, *Katona Péter*, *Bátori József*, *Boldog Gyula*, *Barna Tamás*, *Kun János*, *Balog Ferenc*, *Bekőczy László*, *Ersényi András*, *Kollár Imre*, *Tóth József*, *Szücs Kálmán*, *Fényes Gyula*, *Bátory Gábor*, *Silágyi Mihály* és *Kerékgyártó István*. Ezután egyéb ügyeket tárgyaltak. Elhatározta a presbiterium a Nagytemplom oszlopfejének sürgős megjavítását.

Az egyházi tisztviselők kérvényt adtak be a presbiteriumhoz, hogy a hivatalos órák délelőtt egyhuzamban tartassanak. A presbiterium további intézkedésig engedélyezte a hivatalos órák egyhuzamban tartását.

Több folyó ügy elintézése után a gyűlés véget ért.

ASSZONYOK VILÁGA.

*

Az ideges asszony.

Lenclós Ninon asszony, nemének kiváló ismerője, kétféle ideges asszonyról tesz említést. Az egyikről így szól:

— Idegessége, szeszélyessége szépségével van egybekapcsolva. Ez a szeszélyesség emeli a hódító képességet és előnyére válik az asszonynak, aki ezzel a tulajdonságával még szerelmesebbé teszi a szerelmes férfit. Ezzel épen ellentétes az a nő, aki idegessége folytán mindenkivel összeférhetetlenné lesz, aki állandóan veszekszik. Az ilyen asszony aztán kiábrándítja magából a legszerelmesebb férfit is.

Igy ír *Lenclós* asszony, de a valóság az, hogy a kettő közül csak az utóbbi ideges. Az első csak elkényeztetett asszony, akit az udvarlók serege tett szeszélyessé. Ez az asszony nem beteg, míg az idegesség határozottan betegség. És míg az első asszony mindig szeszélyes, addig az utóbbi teljesen ment lehet ettől a női szokástól, ha idegei csendesek. És épen így nem szabad az ideges asszonyt összeférhetetlensége miatt elítélni, mint ahogy differitisz betegnek nem szabad szemrehányást tenni, ha arról panaszkodik, hogy a torka fáj.

Az idegesség igen sok esetben öröklött baj. Másoknál viszont a kultúra eredménye. Különösen idegesek a vérszegény asszonyok. Vannak, akiknek idegessége női bajokra vezethető vissza. De bármi legyen is az ok, az idegesség betegség, amelyet a környezetnek csillapítani kell, nem pedig fejleszteni az által, hogy még gunyolják is az ideges asszonyt. Az ideges asszony nem szimulál, hanem tényleg beteg. Minden legcsekélyebb ok, amit normális idegzetű ember észre sem vesz, őket felizgatja s kicsinyes okok miatt veszekednek. De ha a környezet nem akarja az asszony állapotát rosszabbá tenni, mindezt hangtalanul kell tünni és soha sem szabad ellenkezéssel izgatni. Mélységesen szánni kell az ilyen asszonyokat, nem pedig veszekedni velük.

Sajnos, ma még nem akarják belátni az emberek, hogy az idegesség betegség és e miatt rendkívül sokat szenvednek az ideges asszonyok. Ők a félreismerett asszonyok, a

kiket saját lelki világuk betegsége mellett még környezetük igazságtalansága is háborgat. Nem szidni, nem gunyolni, nem lenézni kell az ilyen asszonyt és különösen nem ingerelni, hanem orvost kell hívni és gyógyítani. A gyógyítás lehetőségét pedig azzal kell elősegíteni, hogy semmi olyat nem tesz a környezet, ami a betegség fejlesztésére alkalmas.

Az orvosnak pedig elsősorban arra legyen gondja, hogy az idegesség alapokát megállapítsa, mert csak ez esetben lehet szó alapos gyógyításról. Ha az idegesség oka valami testi bántalom, úgy elsősorban azt kell eltávolítani. Hogy milyen legyen a gyógykezelés, az tisztára az orvos dolga. Ő állapítja meg, hogy fürdöket, orvosságot vagy pedig levegőváltozást ajánljon-e a betegnek? Ez szinte mellékes is. Itt az orvosnak sokkal fontosabb feladata az, hogy személyesen tudjon a beteg lelki életére hatni. Ennek az első feltétele, hogy a beteg panaszát nyugodtan meghallgatja. Rákiabálni a betegre vagy gorombáskodni vele nem szabad, mert ezzel a kívánt eredménynek épen az ellenkezőjét érünk el. Az ideges asszony rendkívül érzékeny szerszám, amelylyel csak a legnagyobb óvatossággal szabad bánni, nehogy a gyógyítani szándékolt baj még jobban elmérgesedjék.

Megbízható címtár csakis a *Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van*, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járátja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Csokonai emléke.

A Csokonai-kör ünnepe.

A Csokonai Kör egyetlen kiváló irodalmi egyesülete, híven él nemes feladatának, városunk nagy, klasszikus költője: *Csokonai Vitéz Mihály* kultusza ápolásának.

Téli felolvasó üléseit, melyeknek színvonalja elsőrangú, Csokonai születésnapjának évfordulójával szokta megkezdni minden évben. Így lesz az az idén is, mikor téli munkaprogramjának nyitányául, ünnepi felolvasó ülést tart november 17-én.

A felolvasó ülés nagy érdekességét fogja képezni *Géressy Kálmán* elnöki megnyitója, amelyben ki fog terjeszkedni arra a munkára, melyet a Csokonai-kör a magyar irodalom helyes irányokban való vezetése körül kifejt.

Ugyancsak szerepelni fog a műsoron *Szavay Gyula*, az illusztris költő, a Kisfaludy- és Petőfi-társaságok tagja, aki költeményeket irt ez ünnepi alkalomra.

Kiválóan értékesnek ígérkezik az országos hírű irodalomtörténész: *Kardos Albert* dr. felolvasása is Arany János költészetéről, illetve a költő klasszikus működésének debreceni vonatkozásairól.

Az ünnepi felolvasó ülés az Arany Bika dísztermében lesz s délután 5 órakor kezdődik. A felolvasó ülésen tag és hozzátartozója belépti díjat nem fizet. Nem tagnak a belépti díj 1 korona, deák-jegy 20 fillér. Jegyet váltathatni *Kubek Sándor* gyógyszer-tárjában és este a pénztárnál.

A műsor a következő: 1. Csokonai-nyitány. Előadja: *Rácz Károly* zenekara. 2. Megnyitó beszéd. Mondja: *Géresi Kálmán*, a Csokonai-kör elnöke. 3. A tihanyi ekhóhoz. Férfikarra átirta: *Mácsai Sándor*; előadja: a főiskolai énekkar. 4. A Lilla-dalokból. Előadja: *Simonovits Rózsika* kisasszony. 5. Debrecen Arany János költészetében. Irta és felolvassa: *Kardos Albert*, a Csokonai-kör titkára. 6. Költemények. Irta és felolvassa: *Szavay Gyula*, a Csokonai-kör főtitkára. 7. A csikóbőrös kulacsához. Férfikarra átirta: *Mácsai Sándor*; előadja a főiskolai énekkar.

Megnyílt az „Erdélyi Borozó” fényesen átalakítva.

Egész éjjel nyitva.

Bableves.

Női kiszolgálás.

Weisz Adolf posztó kereskedése **ideiglenesen** a főtőzsdévei szemben levő bódében.

Családi dráma Hadházon.

Az agyongyötört feleség merénylete.

Borzalmas est hírét jelenti tudósítónk a szomszédos Hajduhadház községből. Egy elkeseredett és agyonra zaklatott asszony gyilkos merényletet követett el a férje ellen, mert már nem tudta elviselni a kínokat, amiket a férj könnyelműsége és brutális viselkedése zadított a családra. A férj szakadatlanul a korcsmákba jár, kártyázik, minden keresményét elveri, miközben a családja éheznek, nélkülözik. Mindezeket tetézi a férj brutális viselkedése. Az emberi érzésből kivetkőzött férj egy átlumpolt éjszakán ismét pénzt követel a feleségétől és azzal fenyegeti meg, hogy kipusztítja az egész családot. Az elkeseredett anya végső leki küzdelmében gyilkosságra szánja magát. Késsel megtámadja alvó férjét és a nyakát elvágja. Az egész eset a maga borzalmasságával kiemelkedik a sablonos, mindennapi családi drámák közül.

Hajduhadházi tudósítónk jelentése alapján a következő részleteket adjuk az esetről:

(Az elzúllott férj.)

Andorkó Mihály 32 éves hajduhadházi szobafestő boldogtalan családi életet élt a feleségével, Szabó Juliánna 28 éves asszonnyal. A házastársaknak két gyermekük volt. Az egész család békéjét és nyugalomát megmérgezte a férj könnyelműsége. Andorkó korcsmás, kártyás, tivornyás ember volt. A családjával keveset törődött, úgyhogy a felesége és gyermekei néha napokon át sem látták a könnyelmű embert, aki korcsmákban, kártya-kompanyában zúllott. A civakodások e miatt napirenden voltak a férj és a feleség között.

Az asszony szokszor keservesen panaszkodott, hogy a gyermekeket nem tudja eltartani, mert a férje minden keresményét elveri.

Pénteken este is ittasan állított be a lakásába Andorkó és a feleségétől pénzt követelt, hogy tovább ihasson a korcsmában. — Ebből heves szóváltás keletkezett a házastársak között. Andorkónak az a rögeszméje támadt, hogy házat vesz és feleségét azzal zaklatta, hogy vegye ki a jussát, ami a szülei után megilleti őt és ebből adjon neki pénzt a házvételre.

A brutális ember, amikor látta, hogy követelésével nem megy semmire, megfenyegette az asszonyt, hogy kipusztítja az egész családot, ha követelésének nem tesz eleget.

Az agyongyötört feleség nagyon megijedt, mert ismerte férje brutális természetét és eközben az ellentállás és a család iránti ragaszkodó szeretet ösztönétől is sugalmazva, borzasztó gondolat érlelődött meg benne.

(A feleség merénylete.)

Későbbben a részeg férj elcsendesedett és lefeküdt az ágyba. Mikor elnyomta az álom, a bosszút forraló feleség kiosont a konyhába és egy élesre fent nagy késsel tért vissza a szobába.

A fényes nagy kés egyet villant a sötétben és a másik szempillantás alatt vastag vérsugár freccsent a fehér ágyneműre. Az elkeseredett feleség egy nyisszantással elvágta az alvó férj nyakát.

Az ember a metsző fájdalomra felriadt álmából és kétségbeesetten védekezett. Rettenetes dulakodás támadt a brutális férj és a

család becsületéért és életéért harcoló feleség között. A dulakodás hevében az asszonynak két ujját elvágta az éles kés.

Az asszony a borzasztó élet-halál küzdelemtől kimerülve elmenekült. A férj ezalatt súlyos sebeivel az ágyban fetrengett és a sok vérvesztéstől elgyengülve, eszméletét veszítette.

Andorkóné reggel fél 6 órakor, félholtra hajszolva az izgalomtól és fáradtságtól, bezörgött Kozma János dr. községi orvos lakásán és az orvosnak elmondta a borzalmas esetet. Kozma doktor azonnal felöltözködött és Andorkóék lakására sietett. Az ott észlelt látvány teljesen beigazolta mindazt, amit a kétségbeesett asszony mondott.

Andorkó Mihály ott fekiúdt az ágyon, — vértócsában, átvágott nyakkal, eszméletlenül. Még élt, de nem lehetett kihallgatni. Kozma doktor az első segélyben részesítette a halállal vívódó embert. Egy 15 centiméteres mély vágás tátongett a nyakán és csak egy kevés tartotta, hogy az éles kés a gégét is át nem vágta, mely esetben a halál azonnal beállt volna.

(Az asszony kihallgatása.)

A bosszuálló asszonyt ezalatt a község-házára kísérték, ahol a csendőrök letartóztatták. A csendőrök előtt sirva vallotta be, hogy meg akarta ölni a brutális embert, mert már nem tudta elviselni a rettenetes kínokat és meggyalázásokat, amikben a magáról teljesen megfeledkezett ember részéről nap nap után szenvedett és ha ezt a rémes tettét meg nem valósítja, úgy lehet, hogy holnap, vagy azután már az egész családot kiirtotta volna a rabiátus ember.

A szombat déli vonattal kiutazott Hajduhadházra Tóby István debreczeni vizsgálóbíró és a vizsgálatot megindította.

Andorkó István súlyos sebeivel a lakásán fekszik. Állapotához kevés reményt fűznek az orvosok.

Valószínű hogy már holnap behozzák a merénylő asszonyt a debreczeni kir. törvényszék fogházába.

Három millió a városoknak.

A kormány fölemeli az államsegélyt.

Az a folytonos és kétségbeesett panaszkodás, melylyel a magyar városok sürgettek tarthatatlan helyzetük orvoslását, végre cselekedetre kényszerítik a kormányt. Síralsman kevés, amit ad, de ez is több, mint a semmi. Az eddigi két millió koronás államsegélyt a jövő évben **három millió koronára akarják emelni.**

Az a számitás, melylyel a belügyminiszter a képviselőháztól tárcája terhére ezt a tételt kéri, leginkább jellemzi a helyzetet. Pontosan megállapították, hogy a városoknak azok a kiadásai, melyeket az államnak kellene viselnie, **kilenc millió koronára** rúgnak. E mellett a városok saját szükségletei is évről-évre emelkednek, a pótlódó ezzel kapcsolatban egyre nő — erről hihetetlen példákat ismer az ország — s a városi alkalmazottak fizetésrendezését sem halogathatni tovább. Mivel pedig legalább kilenc millió kell, kapnak a városok — hármat.

A kormány az államsegély felhasználását nem bízta a városok tetszésére. Kötelesek azt elsősorban a rendszeresített állásokban tényleg alkalmazásban levő városi, közigazgatási tisztviselők fizetésének és lakpénzének

ideiglenes pótlékára fordítani. Ha erre a célra nem kell, mert a tisztviselők fizetését már rendezték, az államsegély felhasználása a következő sorrendben történjék:

altisztek, szolgák, rendőrök fizetésjavítására;

a rendőrség fejlesztésére;

közegészségügyi intézmények létesítésére.

A jövő évi államsegély felosztásánál az az elv lesz irányadó, hogy a városok az 1909. évben nekik jutott összeg másfélszeresét kapják. A kormány ennek a kimondásával pártatlanságáról akar bizonyosságot tenni. Két évvel ezelőtt az államsegélyért a koalíciós képviselők elkeseredett tülekedéssel dolgoztak kerületeik érdekében. Khuen-Héderváry most nem bolygatja meg az akkor kimaradott jogokat.

A hős finánc.

Kávéházi csata Hajduszoboszlón.

Hajduszoboszlón a múlt éjszaka egy kávéházban parázs kis verekedést rögtönzött egy kompánia. A botrányos kis esetke hősei: egy finánc, egy-két fiatalember, továbbá a kávéházi pincér, aki azonban passzív hallgató szerepét játszotta.

A kis csata színhelye a Bika kávéház. Grünfeld Jakab és ennek testvére, Grünfeld Sándor mulattak az egyik kis márványasztalnán. A baleset ott kezdődik, hogy a mulató urak kifogytak az aprópénzből, a fizetőpincér pedig nem akart hitelezni nekik. A Grünfeld-fiúk erre szörnyen műfelháborodtak és a fizetőpincért nem a leghizelgőbb kifejezésekkel traktálták.

A szomszédos asztalnál volt Nagy Mihály finánc, aki gunyosan odakiáltott a hitelvesztett urakhoz:

— Ugyan ne lármázzanak! Inkább kifizetem az adósságukat.

A Grünfeld-fiúk sem hagyták magukat: — Zsákba finánc! — üvöltötték duetten.

A sértegető kifejezések kölcsönösen röpködtek egyik asztaltól a másikig és viszont. Az egyik Grünfeld, a Jakab, a lobbanékonyabb természetű, bicskát rántott és azzal támadt rá a fináncra:

— No most meglakolsz, spenótbakter!

A kirántott bicskó Nagy Mihály finánc fején a bőrt nagy darabon felhasította.

A zsebkés ellen a megsebzett finánc a kardját vonultatta fel a csataterre. Előbb Jakabot szabdalta meg vele, utóbb a testvérenek védelmére siető Sándornak lékelte meg a fejét.

A csatározásnak a kávéház személyzete vetett véget. Szétválasztotta a viaskodó ellenfeleket.

A kis csetepatének a debreceni kir. törvényszéken lesz folytatása, mert a két Grünfeld fiú Nagy Mihály finánc ellen megtette a feljelentést a hajduszoboszlói csendőrségnél.

Nagy Mihály meg viszont a két testvért panasolja be, úgy állítván fel a dolgot, mint-ha azok kezdték volna a verekedést.

A szőrmét vásárló közönség Kende Ignác

felvilágosítására!

Kirakatomban láthatók az összes finomabb szőrmék az árak megjelölésével. Szabott árak!

Szabott árak!

legmegbízhatóbb url szabóság.

férfi-, fiu- és gyermekruha áruház

Piac-u. 55.

A város önbiztosítása.

Roncsik főszámvévé tervezete.

A város épületei 13 millió és 500.000 koronára vannak értékelve, amelyeket természetesen minden időre biztosítani szokott, tűz- és más természetű elemi csapások ellen.

Eddig különböző biztosító intézeteknél volt ez a rengeteg vagyon biztosítva és mint Roncsik Lajos főszámvévé kiszámította, 10 év alatt 176.545 koronát fizetett ki Debrecen biztosítási díjakban.

Néminemű károk érték ugyan az épületeket, amelyekért a biztosító társaságok fizettek, de ebből az összegből 150.000 koronánál több veszett oda, illetve ezeket hiába fizette a város, eltekintve a megnyugtató tudattól, hogy veszedelmek esetén biztosítva vannak az épületek.

Most ismét felmerült az a régebbi terv, hogy a város csináljon a jövőre nézve önbiztosítást a városi épületekre.

Roncsik Lajos főszámvévé erre nézve tervezetet is készített, mely szerint a közel 2 millió községi adót pótló alapból 500.000 koronát ki kellene szakítani biztosítási alapra s akkor a város megalapíthatná a saját külön biztosító intézetét. Ennek az összegnek a kamatai és a házi pénztár által évenként fizetendő 12.000 korona biztosítási díj fedezné a város esetleges kárait.

Persz eez a terv csak úgy lenne a valóságban életrevaló, ha az önbiztosítás első éveiben nem támadna valami nagyobb tűzveszedelem, mert ez esetben belebuknék vállalkozásába a város. De ezzel szemben a városnak a megtakarított összegben kívül alkalma nyílnék érdemlegesebb intézkedéseket tenni a közbiztonság érdekében.

Roncsik Lajos főszámvévé előrebocsátotta itt, hogy a városi színház és a város tulajdonát képező tűzveszedelemnek jobban kitett üzleti vállalatok (nyomda, világítási vállalat, szeszfogyasztási hivatal épületei, raktárai stb.) nem lennének felvéve a biztosításba.

Egyébként akadálya nincs a terv megvalósításának, miután a biztosító társaságokkal most fennálló szerződéseket csekély összegű költségek mellett sztorinórozni lehet. Precizírozta is a főszámvévé ezt a költséget 500 koronában összesen.

Mindenesetre érdekes a terv, amelylyel közelebb érdemlegesen fog foglalkozni a városi tanács és majdan a közgyűlés.

Színház és művészet.

A színház műsora.

Vasárnap délután: Vasgyáros, színmű.

Vasárnap este: Hajduk hadnagya, daljáték, új betanulással. Kis bérlet.

Hétfő: Hajduk hadnagya, daljáték. (B. bérlet.)

Kedd: Hajduk hadnagya, daljáték. (C. bérlet.)

Szerda: Csokonai, színmű. Diszelőadás Csokonai születésnapjának évfordulójára. — Csapodár, vigjáték. (A. bérlet.)

Csütörtök: Kard becsülete, színmű. Bemutató előadás. (B. bérlet.)

Péntek: Kard becsülete színmű. (C. bérlet.)

Szombat: Kard becsülete, színmű. (A. bérlet.)

Vasárnap délután: Svihákok, operette. Vasárnap este: Liliom Klári, népszínmű. Új betanulással. Kis bérlet.

A Debreczeni Zenekedvelők Társaságának ez ideig munkaprogramja.

Ez az immár harmadik éve fennálló, városunk zenei életét hatalmasan előmozdító kulturegyesület folyó hó 16-án, szerdán este 8 órakor kezdi hangversenyeinek sorozatát. Hangversenyeire eddig a következő művészeket és művésznöket sikerült lekötöni.

November 16-ra: Gérardy Jeant, a világ híriú gordonkaművészt, W. Krammer Terézt, a m. kir. operaház tagját.

December 5.: Laffitte Leot, a brüsszeli Monnaye opera énekművészt, ez időszereint az egyetlen, aki Carusóval mérkőzhetik.

Január hó elejére: Wedekind Erikát, a drezdai udvari opera világhíriú coloratur-énekesnőjét.

Február 13.: Kreisler Frigyes hegedűművészt, kit az egész világ a jelenkor Joachimjaként ünnepel.

Március 5.: Hoehn Alfréd zongoraművészt, aki az ezidén Szentpéterváron megtartott versenyjátékon elnyerte a Rubinstein díjat (50000 márkát) ugyanazt, amelynek annak idején Backhaus Vilmos zongoraművész köszönhette gyors karrierjét.

Más művészek közreműködése iránt folynak a tárgyalások, ezek neveit csak a szerződés lejárása után fogja közölni a vezetőség.

Az első hangverseny folyó hó 16-án este 8 órakor az Arany Bika disztermében fog megtartatni Gérardy Jean gordonkaművészt és W. Krammer Terézt közreműködésével. A műsor a következő: 1. Haydn: Gordonkaverseny. Gérardy. 2. Verdi: Ária az „Aida” c. operából. W. Krammer Teréz. 3. Boellmann: Variations symphoniques. Gérardy. 4. Boccherini: Szonata G-dur. Gérardy. — 5. Mozart: Levélária Don Juanból. W. Krammer Teréz. 6. a) Bruch: Kol nidrei. b) Popper; Magyar ábránd. Gérardy. A zongorakíséretet Grósz Ernő zongoraművész, a debreceni konzervatórium tanára látja el. Csekély számban fennmaradt Csáthy Ferenc könyv és zenemű kereskedésében kaphatók. Üllőhely 4 korona, állóhely 2 kor.

Vasárnapi előadások. (A színházi iroda jelentése.) Holnap, vasárnap két előadás lesz a színházban. Délután mérsékelt helyárrakkal 3 órai kezdettel a Vasgyáros színmű kerül színpadra, este pedig rendes helyárrakkal a Hajduk hadnagya eredeti magyar operette. A darabot teljesen újonnan tanulta be a személyzet és nagy gonddal viszi a színpadra. Az előadás iránt élénk érdeklődés mutatkozik.

A Debreczeni Zenekedvelők Társaságának hangversenyei. A debreczeni Zenekedvelők Társaságának elnöksége ezuttal felkéri a társaság tagjait, hogy szíveskedjenek az 1910—11. évi hangverseny-idejére szóló állandó tagsági jegyüket folyó hó 14-étől, hétfőtől kezdve a társaság pénztárnokánál, — Csáthy Ferenc ur könyv- és zeneműkereskedésében átvenni.

Cigányszerelem. (A színházi iroda jelentése.) A színtársulat legközelebbi énekes premierje Lehár világhíriú új operettje, a Cigányszerelem lesz, melyből már szorgalmasan folynak a próbák a zongora-teremben. Az igazgatóság elsőrendű kiosztásban

hozza színre ez ujdonságot, melytől az idény legnagyobb sikerét reméli.

Csokonai. (Szathmáry Zoltán színműve) E hó 17-én van Debrecen nagy költőjének Csokonai Vitéz Mihálynak születési évfordulója, melyet Debrecen közönsége mindenkor kegyeletesen ünnepel meg. A Csokonai kör mellett ünnepet ül a debreceni színház is, mely szerdán, e hó 16-án előadja Szathmáry Zoltán debreceni hírlapíró, írónak Csokonai című egy felvonásos színművét. Szathmáry Zoltán eddigi darabjai: az Enyingi Török Bálint, melylyel a Telegdy-Kovács pályázatot nyerte el, Megoldás, Légyott után, Szent hazugságok darabjai mind szép sikerrel kerültek színre; előreláthatólag azok sorában méltán fog helyet foglalni Csokonai-ja is.

Kard becsülete. (A színházi iroda jelentése.) Csütörtökön lesz a bemutatója Kazalitzky Antal társadalmi színművének. A darab érdekes meséje, a hálás szerepek és a gondos előadás, hihetőleg nagy sikerre viszik Kazalitzky darabját, amely fővárosi bemutatója alkalmával az egész fővárosi sajtó osztatlan dicséretét nyerte el.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

A szegedi táblabíró pöre.

Holnap lesz ítélet.

Ma reggel kilenc órakor folytatta a szegedi törvényszék annak a rágalmazási pörnek tárgyalását, melyet Simon Ákos táblabíró indított Petrovics Mihály battonyai főszolgabíró ellen. A mai napon a perbeszédet tartották meg.

Harsányi Elemér ügyész vádbeszédében kérte Petrovicsnak rágalmazás vétségében való elmarasztalását. A kihallgatott tanúk vallomását nagyon ellentmondóknak tartja. Ellentétesek a vallomások a kibic-pénzekre vonatkozólag, még ellentétesebbek a vádakra, amelyekkel Petrovics hivatalos mulasztással vádolja a táblabíró. Ilyen tanuvallomások alapján nem lehet egy bírót tönkretenni. Polgár közjegyző tanuvallomásából kiderül, hogy az ajándékok kisebb baráti természetűek voltak, melyeket nem lehet megvesztetéseknak tekinteni és amelyeket Simon is viszonzott. A Verhovayné végrendelete ügyében a táblabíró, mint ember és mint rokon járt el, nem pedig mint bíró.

Krenner Zoltán dr. védő tartotta meg ezután védőbeszédét. Petrovics — ugymond — nem támadta meg Simon becsületét. Simon magamagát fosztotta meg a becsületéről, amikor magas bírói állásával össze nem férő dolgokat követett el. A tanuvallomások igazolták ezt, igazolta különösen Polgár közjegyző vallomása. Összehasonlítva az ügyet Kern közjegyzőjével, akire a bíróság minden valószínűség szerint a bűnösséget fogja kimondani és megfosztja közjegyzői állásától. De hasonlóan méltatlan közhivatali állásra a táblabíró is. Védence fölmentését kéri azon az alapon, hogy bebizonyította állításának valódiságát.

A törvényszék holnap, vasárnap délelőtt kilenc órára tűzte ki az ítélet kihirdetését.

Fehérműt csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít **FEUERSTEIN**

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota)

Arany János-utca 15. sz.

mosó intézete Piacz utca 63.

Ekszerek és órák

a legolcsóbban bevásárolhatók, szép választék legdivatosabb mintákban

Pintér Gusztáv ékszerész
Piacz, a főtér melletti.

Javitásokat a legolcsóbban teljesítek.

Tolstoj eltűnt.

Varsó, november 12.

A „Kurjer Varsavszki“ nagy feltűnést keltő hírt közöl Tulából, mely hír azonban még megerősítését várja. Obolenszki herceg, akinek a birtoka Tolstojnak a birtoka mellett van, azt állítja, hogy hozzá érkezett hírek szerint Tolstoj tegnapelőtt reggel öt óraker házi-orvosával eltűnt birtokáról. Tolstoj levelet hagyott hátra, melyben közli, hogy életének végnapjait teljes magányban óhajtja eltölteni.

Pétervár, november 12.

Jaszna-Pojanából jelentik, hogy gróf Tolstoj Léo nyomtalanul eltűnt. Senki sem tudja hol van. Az egész országban keresik. Levelet hagyott hátra, melyben röviden azt írja, hogy elvonul a világtól, hogy hátralevő napjait olyan helyen tölthesse, amelyet senki ember fia föl nem talál.

Eltűnését sokféleképpen magyarázzák. Oroszországban óriási az izgalom.

A Zenekedvelők Körének hangversenyei.

(Gábrilovits Ossip zongoraestélye. — A brüsszeli vonósnégyes kamaraestélye. — Iyonne de Trévillé dalestélye. — Pugno Raoul zongoraművész és Isaye Eugen hegedűművész együttes estélye.)

A Simonffy Emil elnökléte alatt működő Zenekedvelők Körének ezidei első hangversenye folyó november hó 23-án lesz a Bika szálló disztermében, melyen Gábrilovits Ossip, a világhírű orosz zongoraművész lép fel a következő programmal: Mendelssohn: Variations serieuses. Beethoven: Szonáta Es-dur op. 3. Chopin: 12 preludium op. 28. Scriabina: 2 Etude op. 42. Tscherepnine: Humoresque op. 18. Smetana: „Am Seegestade“ (etude, op. 17.) Gábrilovits: Melodia e-moll op. 8 és Caprice-burlesque, op. 3. Mint ebből látható, a klasszikus Mendelssohn, Beethoven és Chopin művein kívül a művész bemutatja a modern orosz zeneirodalom rendkívül érdekes és értékes produktumait is, melyeket közönségünknek eddig még nem volt alkalma hallani.

A következő hangversenye a körnek november hó 30-ikán lesz, melyen a brüsszeli vonósnégyes a következő műveket mutatja be. Griegnek híres egyetlen vonósnégyesét (G-moll), Schubertnek a „Halál és a leánya“ című D-moll négyesét, végül Dvoráknak, a csehek nagy zeneköltőjének egy dallamokban gazdag, rendkívül szép négyesét, (op. 96 F-dur.).

A harmadik hangverseny december 15-ikén lesz, s erre Iyonne de Trévillé, a tavaly oly nagy sikert aratott párisi énekművész nő egészen különleges és nagyérdemű műsort állított össze. Befogja ugyanis mutatni a francia dalirodalom legszebb termékeit a tizenhetedik századtól egészen az élő zeneszerzőkig. A tizenhetedik és tizennyolcadik század szerzői: Gretry, Lulli és Rameau. A tizenkilencedik század szerzői: B. Godard, G. Bizet, César Franck, E. Paladilhe és Leó Delibes. Az élő komponisták: Claude Debussy, Gabriel Fauré, Reynaldo Hahn, Ch. M. Widor és C. Saint-Saens.

A februári hangversenyre a kör nagy áldozatok árán olyan attrakcióról gondoskodott, a mi valódi szenzáció-számba megy. A zongorának és hegedűnek két legzsenszálsabb képviselője fog együtt fellépni. Az egyik Pugno Raoul, a jelenkor legnagyobb zongoraművésze és a zeneművészek valóságos atyamestere, akinek iskolájából kerül ki a legtöbb nagy zongoraművész, a másik pedig méltó társa a hegedűjátékban: Isaye Eugén, E két nagy művész együttes fellépte oly mű-

vészi esemény, melyhez fogható az idei szezonban Magyarországon — Budapestet kivéve — nem lesz, és csupán magánösszeállítások után sikerült a művészeket együttes közreműködésre reábirni.

A januári és márciusi hangversenyek a fentiekén kívül most vannak előkészítés alatt. A Zenekedvelők Körének tagjai a tagsági díj ellenében az összes hangversenyeket ingyen látogathatják. Tagsági díj 16 vagy 20 korona, mely a hangversenyeken egy állandó, számozott ülőhely igénybevételére jogosít. A tagok részére a jegyek kézbesítését már megkezdték. Tagul jelentkezhetni lehet még a titkári hivatalban, Spitz Lipót dr. ügyvédi irodájában (Plac-utca 49. szám alatt, I. emelet. Telefonszám 420.) Uj tagok a még el nem foglalt helyek közül tetszésük szerint választhatnak.

HIREK.

— A Debreczeni Független Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala Plac-utca 49. sz. alatt, a keresztépületben, az emeleten van.

— Vasárnapl istentiszteletek. Vasárnap a debreczeni református templomokban a következők fognak predikálni: A nagytemplomban Jánosi Zoltán lelkész, a kistemplomban 9 óraker Herpai Gábor segédlelkész. — a kistemplomban 11 óraker Szele György lelkész, a Kossuth-utcai templomban Boér Károly segédlelkész, az Ispótyai templomban Uray Sándor lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, — a csapókeri imaházban Kovács János lelkész, a homokkeri imaházban Bereczky József szénior.

Az ág. ev. templomban a vasárnapi istentiszteletet Nikodemusz Károly segédlelkész végzi.

— Debreczen a királyhoz. Debreczen város tudvalevőleg a király-jubileum alkalmával elhatározta, hogy ő felségéhez hódoló feliratot intéz. A hódoló feliratot, melynek szövegét közöltük, most küldi fel Debreczen város, miután csak most lesz készen az iparművészet ama remek alkotása, mely a feliratot magában foglalja. A felirat ugyanis pergamen papírosra lett beiktatva, pompás kézírással s művészi kivitelű stilszerű díszítéssel, iniciálékkal. A felirat vastag dombormű nyomású borkötésben van, melynek közepén művészi kivitelben van megörökítve. Debreczen város színes cimere. A nemzeti színű díszítésű könyvtáblán csak ez a felírás van „1830—1910“. A díszmű Dávidházy könyvtáblájából került ki s 400 koronába került a városnak.

— A város telekvásárlásai. A város ki-sajátítási célokra megakarja venni az Erzsébet-utca 52. és 56. sz. alatt levő Frisch és Tarbay-féle telkeket. Most megindultak a háztulajdonosokkal a tárgyalások a teleknek az árára nézve.

— A rendőrség új felügyelője. A rendőrség új felügyelőjéül tudvalevőleg Barna Tibor van kizemelve, aki a szakvizsgát le is tette. Kovács József polgármester addig is, míg ez az állás rendszeresítve nem lesz, ma kinevezte ideiglenesen Barna Tibort., aki napdíjat kap egyelőre.

— Szabad Iskola. Holnap, hétfőn este 6 óraker Kovács Gábor dr. egyetemi magántanár s jogakadémiai tanár fog tartani előadást a Szabad Iskolában a brüsszeli Maison du Peupleről, a szocialista munkásság ezen óriási szövetkezetéről, amelyet az előadó néhány évvel ezelőtt behatóan tanulmányozott. Szólni fog a néppárt keletkezéséről sorsának változóságáról, fejlődéséről, fiókjairól s mindezek szervezeteiről. Csak annyit tájékoztatásul, hogy ez a hatalmas szövetkezet kétszáz személyt foglalkoztat kenyérgyáraiban, 27 fűszerüzlete van és hat kávéháza, nagy kőszénraktára, 4 mézárskéra, nagy konfekció-áruháza, s tagjai számára ingyenes orvosi és gyógyszerészi szolgálata. A központi

épület — egy valóságos palota — egy millió 200 ezer frankba került, amelyhez s a 4 millió frankot tevő társasági vagyonhoz mind egyszerű munkások adták össze filléreiket. Ma már körülbelül 26.000 tagja van e szövetkezetnek s a félévenkénti nyereség 300—350.000 frank között ingadozik. Az előadó valószínű fogja e korporáció jelentőségét, a belga szocializmus érdekében s azt a hatást, amelyet árszabályozó hatalma folytán a polgári elemek javráa is képes a magánpekkekkel szemben gyakorolni; pontos számítás alapján mondhatni, hogy 1909-ben is naponként 7000 frankot takarított meg ez a szövetkezet, ami évenként milliókat jelent Brüsszel lakosságának. A gazdasági kérdések iránt érdeklődők figyelmét fölhívjuk az előadásra, mely teljesen ingyenes s amely az ipartestület dísztermében fog megtartatni.

— Létszámemelés a bíróságoknál. A jövő évi állami költségvetés — mint értesülünk — a magyar bíróságok sulyos helyzetén valamiképp segíteni kíván. Székely Ferenc igazságügyminiszter a miniszteri szánvevőség tisztviselőinek, a telekkönyvvezetőknek, irodakezelőknek, börtönügyi és javítóintézeti tisztviselőknak statusrendezését javasolja a képviselőháznak. Az óriási mértékben felszaporodott ügyforgalomra való tekintettel a jövő évben husz albirói és huszonöt jegyzői állást rendszeresítenek. Ezenkívül 119 irnoki állást megszüntet a miniszter s az irnokokat irodatiszteké nevezzi ki. Az igazságügyminiszter személyi intézkedéseiből még fölemlithetjük, hogy a jövő évben ismét huszonöt bírót és ügyészt léptet elő a VII. fizetési osztályból a VI. osztályba, és a jövő évben 532 jegyző helyett már 750 jegyző kap fejenként évi 400 korona képesítési pótlékot. Ennek a pótléknak az a feltétele, hogy a jegyző már két éve szolgáljon és megszerezze a bírói képesítést.

— A Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége elnök Mándy Lajos, al-elnökök Zádor Lajos kir. tan., Heinrich Sándor, Hoványi Géza, Neusiedler Károly, folyó hó 20-án tartja meg Budapesten ez idei évi rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgysorozatának sok jelentékeny pontja között szerepel az alapszabályok módosítása és az elnökség választás. Az alapszabályok módosítása által lehetővé akarja tenni a Szövetség, hogy minden magyarországi pénzüntézet, tekintet nélkül működési helyére, helyet foglalhasson a Szövetségben. Az elnökség kitűnő vezetése alatt körültekintő szakavatottsággal vitte előre mindig a Szövetség a magyarországi pénzüntézetek ügyét s az eddig elért eredmények élénken demonstrálják, hogy az ut, melyen a Szövetség halad, helyes és üdvös. Hogy a közgyűlésen minél többen részt vehessenek, gondoskodás történt kedvezményes vasuti jegyekről (egygyel magasabb osztályra jogosító utalvány) a kedvezményes vasuti jegy váltásához jogosító utalvány iránti igények legkésőbb folyó hó 16-ig jelentendők be a Szövetség Hajdu-, Szabolcs- és Szatmárnégyék körzeti titkárnál, Debreceni Első Takarékpénztár.

— Elhunyt városi számvevő. Debreczen város tisztikarát sulyos gyász érte. Egyik rokonszenves, általánosan becsült, szorgalmas és képzett tagja, Papp József városi számvevő, törvényhatósági bizottsági tag hunyt el tegnap, 43 éves korában. Temetése holnap, vasárnap délután 3 óraker lesz a református egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után az Ótmalom-utca 1. szám alatti gyászaháztól.

— A fémipariszkola telke. A fémipari szakiskola céljaira a város tudvalevőleg telket engedett át. A miniszternek — mint ma leérkezett iratában jelenti — nincs semmi kifogása, de azt kívánja, hogy a város névszerinti szavazással döntsön ez ügyben.

— Betörés egy szegedi bankba. Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy Majer Miksa szegedi bankintézetébe ma délután betörés történt. A betörő a pincéből furt résen hatolt be

Szendró Sándor

Zongora, gramofon és hangszerek áruháza
Batthyány-u. 22. sz. alá

zongora és hangszerekészítő Debreczen.

Telefon sz. 729.

Telefon sz. 729.

a bankba, ahonnan 1280 korona készpénzt vitt el. A rendőrség nyomban megindította a nyomozást és sikerült is elfogni a betörőt Hegedűs Károly személyében.

— **Hírek a városi muzeumból.** A városi muzeumnak ma délelőtt bájos, kedves látogatói voltak. Tóth Árpádné tanárnő vezetése mellett a ref. felsőbb leányiskola tanítónőképezdéjének II. osztálybeli növendékei nézték meg. A muzeumból átmentek a Csokonai kör ereklyetárába is. Muzeumunk az elmúlt héten folytatta az egykori bronzkori temető feltárását az ottani szőlőskertben. Ezuttal kedvezőtlen, esős időben is, körülbelül 320—330 négyzetméter terület került forgatás alá, s ezen a területen 28 urnasír fordult elő. Számos mellékedénnel és bronzékszerrel. — Tiszacsegén és Hajdudorogon pedig néprajzi gyűjtés folyt.

— **Kolerariadaloma villanytelepen.** — Oláh Gábor 37 éves napszámos ma délelőtt a debreceni villanytelepen hirtelen rosszul lett. A gyorsan elősiető mentők lakására szállították, ahol ápolás alá vették. Eleinte azt hitték, hogy kolerás, de az alapos orvosi vizsgálat megállapította, hogy csupán nagyfokú gyomorgörcsei voltak.

— **Eljegyzések.** Az elmúlt héten a következő eljegyzéseket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalba: Kovács István Új Mária, Kollát Sándor Béres Rozália, Vince István Pap Juliánna, Ungár János Czibere Juliánna, Hoffmann Mór Proper Cecil, Szabó Bálint Takács Juliánna, Mező Gábor Dudás Borbála, Gyöngyösi Gábor Szabó Juliánna, Tar József Nagy Eszter, Suba Mihály Bagosi Róza, Holb Péter Béke Zsuzsanna, Horváth József Burai Mária, Somogyi János Szegedi Eszter, Takács Sándor Rácz Mária, Lente János Darabos Juliánna, Varga Gábor Bóta Ilona, Gőnczi József Kozma Eszter.

— **Díjszabási tanfolyam.** Az M. Gy. O. Sz. díjszabási tanfolyama e hó 20-ika után nyílik meg. A megnyitáson Jellinek Lajos vasutigazgató is jelen lesz. Az előadások hetenként kétszer esti 6-tól 8 óráig fognak tartani. Módot fog ejteni a vezetőség arra is, hogy közben néhány érdekes vasúttörténelmi és vasutpolitikai előadásra is idő jusson. Jelentkezni a kereskedelmi és iparkamaránál lehet. A két hónapra tervezett tanfolyam tandíja 30 korona.

— **Beleesett a meszes gödörbe.** Páskándi István napszámos a Hatvan-utcai Emerich-féle ház építésénél dolgozott. Ma reggel meszet oltott egy nagy gödörben. Egy nagy lapátal kavarta a meszet, miközben vizet töltögetett rá. Valahogyan megcsuszott és az égő meszbe esett. Az egész teste borzoltan összeesett. A mentők a kórházba szállították.

Mellékletünk. Mai lapunk összes példányaihoz mellékeljük a Nemzeti ellenőrző pénztár r. t. (Budapest, IV. Váciútca 8.) prospektusát. Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

— **A debreceni munkáskertek fejlődése.** A debreceni kert-egyesület, biztatást merítvén eddigi sikereiből, közhasznú működését újabb azzal bővítette ki, hogy spontán összeálló munkáscsoportok részére lehetővé teszi azt, hogy kiskertművelésre a saját elszámolásukban berendezkedhessenek. E célra az egyesület biztosítékot vállal aziránt, hogy a munkáscsoport a területért járó bért megfizeti. Így az elmúlt évben tíz munkás részére a Lovász János-féle földterületet biztosította és újabban egy husz személyes csoport részére a Vecsey Zoltán-féle földet. A város belterületén a földterületek már tulajdonrészt magántulajdonban vannak s azért az egyesület ezen berendezése vált szükségessé, hogy e területek is munkáskert-kultúrának foghatók legyenek. Az ilyen csoportok telepeibe az egyesület természetesen semmi befektetést nem eszközöl, semmi féle díjat, vagy bért a csoport tagjaitól nem szed, hanem a bérösszeg biztosításával a magántulajdonosnak lehetővé teszi, hogy az össze-

állott csoportnak kiskertek létesítése céljából földjét rizikó nélkül bérbé adhassa.

— **A Nemzeti kávéházban a téli szezonra** minden vasárnap délután fél háromtól este hat óráig a Mezei Imre cigányprimás és zenekara a legújabb zenedarabokkal szórakoztatni fogja a t. közönséget. Jó uzsonakávé és italokról gondoskodni fog Rosner A. kávé.

— **Öngyilkos fiatalasszony.** Szegedi Mihályné szül. Farkas Juliánna 25 éves asszony ma reggel beretvával elvágta a nyakát, Ondódon, a Verébdűlő 2. szám alatti lakásán. Amikor a szomszédai rátaláltak, már elvérzett. Holttestét beszállították a kórházba.

— **Házasságkötések.** A héten a következő házasság kötéseket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalba: Zolnai Imre Fazekas Lidia, Havas Gyula Hutiray Etelka, Béri Gábor Kóris Margit, Eötvös Sándor Pávay Vajica, Fekete János Nagy Zsuzsanna, Horváth Lajos Kiss Eszter, Turucz György Kovács Eszter, Gál Imre Hudea Mária, Juhász Sándor Bagi Juliánna, Benta Ferenc Fellegi Mária, Borbély Sándor Jobbágy Mária, Mézáros István Bana Juliánna, Gonda Lajos Fülöp Erzsébet, Kozma András Tömösváry Erzsébet.

— **Árverés a vasuti állomáson.** A vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak: bőröndök, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha- és fehérművek, stb. Debreczen állomás podgyászfelvételi helyiségében november hó 17-én délután 2 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfognak adatni. A befolyó összeg a helybeli szegényalap javára fordítatik.

Róza, Kistemplombazár. Őszi és téli felöltők óriási választékban, fekete és színes divat városi bundák, meglepő olcsó árakban. Costümök és gyászruhák 30 koronától 24 óra alatt saját műtermünkben a leggyorsabban készíttetnek.

— **Szülősgazdák felolvasása.** A debreceni szülősgazdák vasárnap e hó 13-án délután 3 órakor a Dreher sörcsarnok virágtermében érdekes felolvasást rendez, mely alkalommal, a legutóbbi szegedi kongresszusra lefolyt előadások ismertetését helyben jobban kifejtik. Minden szülőtulajdonost ez a felolvasás nagyon érdekel s ez uton meghivatnak az érdeklődők.

— **A mai nap halottai.** A mai nap folyamán a következő halálesetet jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: Pap József ref. 42 éves, Gyulai Juliánna ref. 84 éves, Boza Jánosné ref. 46 éves, Nagy Lajos ref. 45 éves, Bottmann Mór izr. 13 éves, Kazár Mihályné ref. 56 éves, Szegedi Mihályné ref. 26 éves, Grósz Mór izr. 61 éves.

— **Száz ember a tengerbe fult.** Londonból táviratozzák: Plymouthba érkezett jelentések szerint a „Wally” nevű angol gőzös, a mely angol és délamerikai kikötők közt közlekedik, Para közelében elmerült. Körülbelül száz ember fult a tengerbe, ezek közt negyvenötven utas. A hajó kormányja hasznavehetetlenné vált és a hajó, melyet kormány nélkül doháltak ide-oda, végre egy sziklához csapódott és mielőtt a mentőcsónakokat lebocsájthatták volna, elmerült. Néhány utast és matrózt nehezen megmentettek.

— **Jogi vizsgákra való készülés megkönnyítése.** Dr. Dobó jogi szeminárium, Kolozsvárt azok érdekében, akik hátralevő jogi vizsgáikat a közeli hónapokban akarják letenni, de Kolozsvárt szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodhatnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felőlelő jegyzeteit már most kikölcsönzi, az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekapituláló kurzuson előkészíti s többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. Aki jogvégett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely a kolozsvári összes jogi vizsgákra előkészíti. Tanrendszerét és működését ismertető könyvét „Tájékoztató a jogi szemináriumról” díjmentesen megküldi.

— **Kegyelem egy férjgyilkosnak.** Londonból jelentik nekünk: Az aylesbury-i női fegyházból a napokban szabadon bocsátottak egy Edith May Carew nevű asszonyt, aki tizennégy évet töltött fogságban, amiért megmérgezte az urát. 1897-ben folyt le a világszenzációt keltő pör és Carew asszonyt, aki akkor alig volt husz éves, halálra ítélték. Csak királyi kegyelem változtatta életfogytiglani kényszermunkára a fiatal asszony halálos ítéletét. Carew asszony, aki a glastonbury-i polgármester leánya volt, egy bálon ismerkedett meg a 34 éves mr. Carew-val, aki három hónap múlva feleségül vette s magával vitte Japánba. Boldogan élték Jokahamában, míg egyszer a férj hirtelen meghalt. Az asszonyt azzal vádolták, hogy ő ölte meg az urát arzenikkal. Felolvastak a tárgyaláson több levelet, melyeket egy ismeretlen férfi írt az asszonynak, akivel látszólag közelebbi viszonyban is volt. A levelekben célzás van Carewnek válópörére. Voltak azután másféle levelek is, melyeket egy ismeretlen nő írt A. L. aláírással Carewnek. A jelek azt mutatták, hogy Carewnek viszonya volt ezzel a nővel és a vádlott asszony is bebizonyította, hogy egy titokzatos fekete nő gyakran kereste az urát. Bár a közvélemény ártatlannak tartotta az asszonyt és nagy akció indult meg a fölmentése érdekében, mégis elítélték és csak most szabadult ki tizennégy évi fogság után.

— **Írók botránya a kávéházban.** Egyik budapesti esti lap csinos kis botrányról számol be, — mint fővárosi tudósítónk jelenti — amely kínos jelenet a budapesti New-York kávéházban zajlott le ma délután. A botrány szereplői Bányai Elemér tanár, író (Zuboly), aki megtámadta Sass Edét, a Nagyváradnak a szerkesztőjét, aki holmi írói honorariumokkal maradt adós Bányainak. A kínos botrány most fővároszerte beszédtárgyat képezi.

— **Lujza hercegnő szöktetője.** Bécsből jelentik: Tizezer korona erejéig indított pört egy bécsi városi szolga, Braunsperger Miklós Lujza belga hercegnő ellen. Braunsperger volt az, aki annak idején Weitzer József vendéglőst megismertette Mattasich Gézával és a vendéglős juttatta Mattasichnak azokat az eszközöket, melyekkel Lujza hercegnőt a tébolydából kiszabadította. A vendéglős gazdag jutalmat kapott a hercegnőtől, Braunsperger azonban, habár neki is ígértek jutalmat, semmit sem kapott. Ezért indított pört Lujza hercegnő ellen a bécsi polgári bíróságnál. A bíróság tegnap tartott tárgyalásán a városi szolga panaszát elutasította és őt a perköltségek viselésére kötelezte. Az ítélet érdekes indoklása többek közt ezeket mondja: Kétségtelen ugyan, hogy a panaszos ismertette meg a hercegnőt a vendéglőssel és hogy neki ezért jutalmat is ígértek, de a panaszt mégis el kellett utasítani, mert ez az ítélet a jog szempontjából hatástalan. Lujza hercegnő kiszabadítása, jobban mondva megszöktetése önkényes, tehát meg nem engedett cselekedet volt, tehát minden egyezség, amely e cselekedetben való közreműködésért ígér valamit, jogellenes. Az nem jön számításba, hogy a panaszos nem tudta, hogy ő egy meg nem engedett cselekedethez nyújt segítséget.

Ma, vasárnap a Royalban Kiss Béla teljes zenekarával színház után nagy hangversenyt tart. Tisztelettel Hauer Bertalan.

Vitális még mindig kísért. Nagyváradról jelentik: Idestova két hónapja már, hogy a jegenyefás szentmártoni temetőben bekaparták az utolsó bihari betyárt. Cifra fejfát tetek a sírjára, tizenkét milligyertyát égettek el rajta halottak estéjén, de a falunak most sem tért még vissza a nyugalma. Ott áll az elhagyott porta, Vitális háza azonnald törött ablakaival, golyótépte véres falával. Az ajtón megett a rozsdá a kilincset. Minden igazjártu ember messze kerüli a ház tájékát s alig várják, hogy az arvaszék határozozzon jobbra-vagy balra: szeretnék már lerombolni a hajlékot. Ugyse kell senkinek, nem megy oda lakni senki. Az asszonyt, a haramia özvegyét kirázza a hideg, ha arra gondol, hogy az ár-

Brüll Zsigmond

Csapat-utca 19. szám.

Dusan felszerelt kész női-, leányka ruha, pongyola, bluz és női szövet üzlete **magnyit**, hol a t. közönség a legizlésebb dolgokat nagyon olcsó szabott ár mellett **szerezheti** be. Tiszta selyem bluz 5 frt. 3 méter szövet egy férfi öltönyre 5 frt. Évi lakással bíró egyéneknek hitelt nyújtok.

ak. Lon-
ury-i női
csátottak
onyt, aki
iért meg-
a világ-
onyt, aki
itették.
életfogy-
zony ha-
glaston-
gy bálon
arew-val,
tte s ma-
Jokaha-
meghalt.
ölte meg
a tárgya-
smeretlen
zólóg kö-
kben cél-
oltak az-
egy isme-
ewnek. A
viszonya
ny is be-
fekete nő
vélemény
nagy ak-
ben, mégis
tizennégy

an. Egyik
nyról szá-
jelenti —
New-York
A botrány
(Zuboly),
váradnak
rariumok-
s botrány
épezi.

Bécsből
ditott pört
rger Mik-
unsperger
özsef ven-
ézával és
azokat az
agnót a té-
ős gazdag
unsperger
lmát, sem-
Lujza her-
ál. A bíró-
árosi szol-
rköltségek
es indoko-
Kétségtelen
meg a her-
ki ezért ju-
gis el kel-
jog szem-
ő kiszaba-
tése önké-
cselekedet
ly e csele-
ér valami-
a, hogy a
eg nem en-
get.

ss Béla tel-
y hangver-
rtalan.

gyváradról
ar, hogy a
n bekapar-
a fejfát tet-
yát égettek
lunak most
a. Ott áll az
mód törött
al. Az ajtón
den igazjá-
jékát s alig
zon jobbra-
bolni a haj-
megy oda
ia özvegyét
nyog az ár-

nyilt,
he. Tiszta
telt nyujtok.

vaszék ítéletére be kell költöznie: Csak hadd menjenek az ebek harmincadjára. Nem klet se nekem, se a gyerekeimnek — mondogatja rémildőzve a menyecske. A faluban ugyan az a hire, hogy Vitális lelke hazajár. Persze az értelmesebb emberk nevetnek, a pap meg a tanító csititgatják a kísértettelőket. Maguk mennek éjjelente az átkozot ház elé, hogy kiforgassák a népet babonás hitéből, de a vén-asszonyok fantáziájával nem lehet perbeszálani. Szilágyi Sándorné Vitális Rozália egyéb ként tele van panasszal. Ő vezette nyomra a csendőröket, de még nem kapta meg a jutalmat. Egy újság is kitűzött ötszáz koronát Vitális fejére, azért is hiába irt levelet. — Pedig még mindig keresnek Imrét, — mondja ke serüen — ha én nem lettem volna . . .

— A koalíciós kormány sajtópöre. Budapestről jelentik: A koalíciós kormánynak Habár Mihály szerkesztő ellen indított rágal-mazási sajtópörét a budapesti törvényszék esküdttörvénye november 21—23. napjaira tűzte ki tárgyalásra. Ezek a napokon tárgyalják Kossuth Ferenc és Mezőssy Béla vádjait. Az esküdttörvény ma egy intézke-dett, hogy az Apponyi, Andrássy és Dará-nvi sérelmére elkövetett rágalalmazási ügye-
ket egyesítsék és ezek november 25—26-án kerüljenek főtárgyalásra.

A hányásra ingerlő ricinusolaj helyett számos orvos a Ferenc József-késérüvizet rendeli. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy ez a tiszta, természetes gyógyvíz még oly esetekben is a nvákhartyák izgatása nélkül orvos és fájdalommentes tisztító hatással járt, amelveknél más hashajtószereknek már nem volt meg a kellő hatása. A főváros egyik legrégebbi közokórházának igazgató-sáva ezért ekkép fejezi ki elismerését: „Mint igen hatásos levezető- és hashajtó-ásvány-víz, a „Ferenc József“-késérüviz kiválóan ajánlható.“ Utánzatoktól tessék óvakodni! A hol raktár nincsen, a legjobb közvetlenül a Ferenc József-késérüviz források szétkül-dési igazgatóságához, Budapesten, fordulni.

— Véres bányásztrájk. Londonból je-
lentik: Tonypanyd bányatelepe olyan, mint egy katonai tábor. Megjöttek Londonból a dsidá-
sok, Cardiffból pedig a huszárok és a kato-
naság farkasszemet néz a sztrájkoló bányá-
szokkal, akik a bányatelepen táborot ütöttek.
Még egy összeütközés volt, de a katonaság
nem is lépett akcióba, a sztrájkoló bányászok
futva menekültek a száz meg száz londoni
rendőrcsapat elől. Elydachtaban a sztrájkol-
ókhoz csöcselék csatlakozik és a városban
fosztogat. Itt nincs mit rabolni, tehát Tony-
panyda gyült a züllött csöcselék. Az üzlete-
ket kifosztották, még mielőtt megérkezett a
katonaság. Egy gyógyszerész a véres össze-
ütközés után a bányavidékre ment a sebesül-
teket bekötözni s mire hazatért, gyógyszer-tár-
rát feldulva találta. A mi értékes holmi volt
a gyógyszer-tárban, azt elvitték, a berende-
zést és a palackokat a rabló gyülelészhad
összetörte. A tárnákban már bizonyára meg-
fulladt a sok száz ló, mert a szellőzőkészülé-
kek napok óta nem működnek. Most a kato-
naság állott a gépekhez és egyes bányászok
önként ajánlkoztak a lovak megmentésére, a
melyek odalent a mélységben a kifejtett sze-
net szállítják a fölvonógépekig.

— Amerikai sarcipők és tartós esernyők
Frank Testvéreknél, Piac- és Szent-Anna-u-
sarok.

— Hunnia képei szépek! Hunnia képei
olcsók! Hunnia képei tartósak! Hunnia leve-
lezőlapjai szenzációszak olcsóságban és kivi-
telben! Hunnia műterem a PIAC- és CSAPO
UTCA SARKÁN az utcai oldalon van! Hun-
nia modern berendezésű fényképészeti és
festészeti műterem!

GLÜCK JÓZSEF
Üveg- és lámpa kereskedésbe
Piac-u. 6 a nagytemplom mellett.

A Debreczeni Leszámló Bank

mint Szövetkezet
Piac-u. 49. a főpostával szemben.
Heti befizetésekkel könnyen vissza-
fizethető olcsó kölcsönöket folyósít.

— A színházi salsion megkezdődik, cse-
kély havi részletre, de készpénzért is mesés
olcsó áron vehet színházi látszóveket
Schwartz pipásnál, a városházával szemben.

— **Jegyesek!** Butorszükségletöket leg-
olcsóbban szerezhetik be Jancsó Testvérek
Sestakerti asztalos ipartelepének butorraktá-
rában Csapó-utca 17. szám. Színházi átjáró
udvar.

Csipke, tüll és szövet függönyök, ágy
és asztalterítők, kokusz szőnyegek, lábtör-
lök, paplanok, matracok Kardos Lászlónál
Kossuth-u. 9.

Üzlet áthelyezés miatt
végeladás
Mindén, áron alul adatik el
GLÜCK EDE
cipőüzletében, a barakban.

— Őszi felöltök óriási választékban
Grünfeld A. és Társa üzletében.

— Debreczen sz. kir. város legolcsóbb
férfi-ruha áruháza Grünfeld, a kistemplom
mellett.

— A Polgári Takaréék és Segély Szö-
vetkezet Piac-u. 73., a 15-ik évtársulatra már
a mai naptól kezdve igen olcsó heti befizeté-
sekkel minden levonástól ment könnyen tör-
leszthető kölcsönöket folyósít.

Könyvujdonságok

Mikszáth almanach 1911. Kincses kalen-
darium 1911. „Nyugat“ ujdonságai
Zeneművek, Levélpapírok
a legnagyobb választékban
Csillag Arthurnál
a Városháza épületében.
Zománcozott ajtó és ezimtblák a legolcsóbban
készíttetnek.

Legjobb és legszebb
Czipők Daniel czipő
Tolnai Debreczen,
Piac-u. 49. postával szemben.

TELEFON
501

Győrfi Testvérek

uridivat-, kalap- és fehérmű üzlete
Piac-utca 30. Dréher sörcsarnokkal szemben.
Őszi ujdonságok
az összes uridivat orikkokban és
pipereárukban.

Legszebb órák, ékszerök

legolcsóbban vásárolhatók
GASPARIK ADÁM
műórás és ékszerésznél Debreczen, Hunyadi-u. 12.

Megérkezett nagy választékban asztali függő lámpák a legegyszerűbbtől
a legdiszesebb kivitelig, ugyszintén Ebédlő, Kávés, Teás, likőrös, vizes,
boros, sörös készleket a golcsóbb szolid, szabott ár mellett. — **Kép-
keretezés és üvegozás a legolcsóbban!**

Uj üzlethelyiségbe

helyezte át
Vági István
ékszerész és vésnök műtermét
Miklós-utca 5. szám alá.
Uj munkaerővel, kitűnő berendezéssel,
készít mindennemű **modera és spe-
cialis ékszer: különlegességeket,**
véséseket fémbe és kőbe. Átalakításokat,
javításokat olcsón és pontosan.
Kész áruból állandó raktár.

Irodalom.

Mikszáth Kálmán árvája.*

* Előszó az 1911. évi Mikszáth-Almanachhoz.
Irta: **Herczeg Ferenc.**

Lassan-lassan kiderül, hogy mennyi sok
árvája maradt Mikszáth Kálmánnak. Közöt-
tük van ez a könyv is.

— Jó napot, Almanach! — így köszön-
tötte 1888-iki előszavában az Almanach meg-
születését.

A falusi ember nyenyességével élvezte az
ódsi címből kiáradó jázmin szagot. „Alma-
nach! Ugy hangzik, mintha a dédapját szó-
litaná valaki . . .“ A terv mindenképpen a
kedvére való volt. Igen, legyen egy hely, a
hol minden ősszel egyszer összetalálkozik
egy csapat magyar író, mint egykor a Fáy
András főthi szőlőjében.

1888-tól 1910-ig huszonhárom előszót
irt az Almanach elé. Ezek a cikkek hasznos
világítási előtanulmányai lesznek annak, aki
meg fogja festeni Mikszáth írói arcképét. Ha
szerette is az Almanach ötletét, eleintén
ugyancsak huzódott a neki szokatlan mun-
kától, egyik-másik előszava legalább arra
vall, hogy a kiadó úgy harcolt az íróval a
kéziratért, mint Jákób az angyallal. Azon-
ban később, midőn az előszavai országra de-
rült feltűnést keltettek, megkedvelte a mű-
fajt és tréfásan megállapította, hogy addig-
addig vergődött a különböző genrek között,
míg végre kiderült, hogy ő az előszavakra
született.

Az Almanach olvasói abban az élvezet-
ben részesültek, hogy a főthi kolna verandá-
ján együtt ültek a szincerizáló Mikszáth-
tal. A gazda fölényét csak a jóízű íróna árulta
el, mely állandóan ott lappangott a szája
szögletében, miközben gyöngyöző szüreti
igazságokat töltött a vendégei poharába. Az
írókról és az irodalomról beszélt, persze
mindig a vérbeli adomázó könnyedén köte-
kedő és kerülgető, szándékos naivitással
stilizált modorában.

Igazában azonban soha magyar író nem
viselkedett komolyabb tisztelettel a tehetség
iránt, még pedig nemcsak a maga, hanem a
mások tehetsége iránt is, mint ő. Sokkal töb-
bet olvasott, mint közönségesen hiszik és ha
az országon végighömpölygő fekete betűára-
dásban valami tehetség csillant meg, azt rögt-
tön kihorgászta magának. Az irodalomban
látta a nemzeti élet legértékesebb, talán
egyetlen értékes megnyilatkozását. Az írók-
ban látta a nemzeti hadsereget és a magyar
diplomáciát, mely erőt ad az országnak és
tiszteletet szerez neki a külföldön. Az ő
egyébként oly éles és józan szeme a régi
diéták honfiainak kegyeletes büszkeségével
szemlélte az irodalom fejlődését. A kritikája
csak kétféle volt: dicséret és hallgatás. Gyak-
ran fölpanaszolta ugyan, hogy az újságok,
amelyek hasábot szentelnek Krumply Nán-
dor orsz. képviselő sületlen megnyilatkozá-
sainak, nem foglalkoznak eleget a magyar
könyvekkel, („most már Gyulsi Pál is jó vol-
na!) egyébként azonban azt vallotta, hogy az
irodalomnak ma nem gyomláló vasra, hanem

öntöző kannára van szüksége. Az igazi kritikus az ő szemében mindig az olvasó közönség méh ösztöne marad, mely körülöngi az élő rózsát és elkerüli a viaszból gyurt virágot. Kritikai éle csak egy adomájának volt, az a magyar doktorokról szól, akik Ferenc császár korában lepecsételt palackokban hozták Ischlből a levegőt, hogy kibocsássák a betegszobákban.

Panaszait — irodalmi állapotokról beszélni nálunk annyi, mint panaszkodni, — legszívesebben a kiadói szájába adta. Singer és Wolfner olykor aggódalmasan csóválja a „két fejt”, hogy az írók szaporodnak, a könyvek pedig nem fogynak. Egyik előszavában valóságosan kesereg azon, hogy a megifjult nemzet mennyire közömbös az írói iránt. Pedig a régi nemzeti korszak idejében de mást ígért. Most azt mondja a legjobb katonának: „Győztem, hát nem kellett többé!”

Olykor töprenkedve áll a szakadás előtt, mely az új Magyarország politikai életét elválasztja az irodalomtól. Ő maga, amint belekeveredett a politikába, tüstént ki is ábrándult megint belőle, de épen az az igyekezete, hogy hidat verjen a szakadás fölött, bizonyítja, mennyire vonzotta őt mindenkor a politika. Leszállt oda, mint a kőszáli sas a rétre. Ugy vélte, hogy a magyar íróknak öröklött jussa van a politikához. A fatális Krumpley Nándor pedig mégis csak sokat foglalkoztatta. Ez a semmiházi elvitatta az írótl a politikai hivatottságát. Mikszáth boszankodik ezen és talán észre sem veszi, hogy épen az ő boszúsága ad némi jelentőséget Krumpleyknak.

Az író ma a politikában disznóvénnyel, mint Trencsénben a szőlőtő, — sóhajtja. Mikor kerül össze megint az irodalom és a politika?

„Majd ha magyar lélek lesz az irodalomban és idealizmus a politikában!”

Utolsó előszavában, melyet a tavalyi Almanach elé írt, bemutat egy öreg urat, aki megcsömörölte az örökös politikát és ki akar vándorolni az országból.

— És melyik országra gondol? — kérdi a kivándorlótól az író.

— Nem tudom még. Éppen ebben nem vagyok elhatározva. Olyan országot szeretnék...

— Ahol enyhébb az éghajlat, — szóltam közbe.

Szomoruan mosolygott.

— Egy olyan országot, — szólt, — ahol még mesélnek az emberek.

Nem Mikszáth nagy és végső honvágya ez az irodalom után? Talán megérezte, hogy a politika fogja megölni (a halálos fáradságot választási körutjáról hozta haza) és az irodalom fogja halhatatlanná tenni.

Az emlékműnek, mely őrizni fogja az ő nevét, egyik köve lesze ez a könyv. A magyar közönség régóta megszokta már, hogy Mikszáth-Almanachnak nevezze, ezentúl címében is viselni fogja első szerkesztőjének nevét, mint a Maréchal-Niel-rózsa egy híres katonát viseli. Egyébként pedig az marad a Mikszáth Almanach, ami a régi Almanach volt és aminek első szerkesztője szánta: a főthi szőlő, ahol minden ősszel egyszer összetalálkozik egy csapat író, egy kis ország, ahol még mesélnek az emberek.

Dr. Péntzes Miklós

ügyvéd

irodáját Debreczenben Miklós-
utca 24. sz. a.

megnyitotta.

Közigazdaság.

Terményfőzsdé.

Chvaroz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1910. nov. 12.

Készaru szilárd.

1910. októberi buza	—
1911. áprilisi buza	10.86—87
1910. májusi buza	—
1910. októberi rozs	—
1911. áprilisi rozs	7.84—85
1910. májusi rozs	—
1910. októberi zab	—
1911. áprilisi zab	8.26—27
1911. májusi tengeri	5.54—55
1910. szept. tengeri	—
1910. ápr. tengeri	—
1910. augusztusi repce	—

Legelőgánsabb

Férfi ruhákat készít

mérsékelt árakért

Szabó László

Iórliszabó Debreczen, Széchenyi- u 1.

Regény-csarnok.

A nyomoruság iskolája.

(Folytatás.)

Sajátságos láng villan meg valamenyinek szemében, akik ott ülnek a kerek asztalnál. Lelkesedés ez? Vagy irigység? Talán mind a kettő. Az elnyomottak, a sorsüldözöttek bátrabban emelik föl fejüket. Ha annak az egynek megnyit az út fölfelé, nekik is majd megnyílik. Hisz az is közülök való, az is az ő vérukból való vér, osztályostársuk a nyomoruságban, a félreismeretében.

— A mi Tátray Miklósnak lehetett, hát nekem is lehet, — gondolja magában mind-egyik.

És e pillanatban e hányatott, elzúllott lények mindegyike úgy érzi, mintha az ő feje fölött is ott lebegne a szerencse csillaga, fényesen, hívogatóan, csábitóan s már szinte ott rezegnek sugárai a fonnyadt, fakó arcokon.

Egy percig minden ajk elnémul. Tündöklő illúziók szállnak át az örökös izgatottságtól tüzelt, inségtől kiszáritott agyvelőkön.

— De hát csakugyan igaz? ... csakugyan? — ostromolják az ex-kispapot.

Az már a tenyerébe teszi ki a lelkét, mégsem hiszik el neki egészen. De hát hogy történt?

Hogy történt? ... A volt kispap nem sokat tud mondani. Neki magának is olyan különös az egész történet, mint valami tündérmese. Igaz ugyan, hogy Miklós nevezetes politikai kapacitás, nagy szellem, lángész... — Persze, persze, lángész, az igaz — erősítik mind.

De magában mindegyik azt gondolja, hogy ő még nagyobb lángész, mint Tátray Miklós. A költő kicsinylőleg vonja félre petyhüdt szája szélét; az epés kis fekete emberke, a leendő egyetemi tanár, bosszusan harapdálja körmeit. Egy pár selejtes újságcikket írt a „Trombitába”. Nagy dolog! A mérges kis fekete emberke írta százat is, csak fölvennék valamelyik lapba; de mindig a stylje ellen van kifogásuk, mindig igazítani akarnak rajta s azt ő nem engedi. Nem, soha, inkább meghal.

Egyelőre azonban senki sem kívánja tőle, hogy meghaljon. Nem is foglalkozik

senki azzal, hogy a kis fekete ember komoran, összeráncolt homlokáról leolvassák gondolatait. Az ex-kispapot faggatják. De hát ki csináltatja a zászlókat? Ki léptette föl Miklóst? Ki adja a választáshoz a pénzt?

Az ex-kispap megnevez egy nevet. Nagyon ismerős név. Gazdag, dugzagdag mágánás, akit hőbortjairól ismer az egész ország s akinek, ha valami szeszélye támad, nem sajnál érte egy pár ezer forintot. De hol az ördögbe ismerkedett meg vele Miklós?

A volt kispap nem tudja megmondani; hanem egy deputáció a választó-kerületből itt volt már ma délelőtt a bárónál a „Vadász-kürtben” és Miklós is ott volt.

— Aztán a báró ebédet adott mindnyájuknak, engem pedig a komornyikkal és a szentjakabi jegyzővel elküldtek, hogy a zászlókat rendeljék meg.

— Hát te is ott voltál? — kérdezik most mindenfelől.

— Én csak a „Vadász-kürt” előtt sétáltam, míg Miklós ott bent a deputációval beszélte, — felel a szerény fiatalember; — hanem aztán Miklós bemutatott engem is a bárónak.

A szerény fiatalember elhalgatja, hogy a báró mindjárt el is futtatta őt Medetzhez s szívat hozatott vele a deputáció számára. A bizalomnak e különös jele még most is furesának látszik az ex-kispap előtt s úgy véli, hogy táján a komornyik is, vagy bármelyik szolgál a fogadóból elvégezhetette volna azt a küldetést és valóban nem érte, hogy mi bátorította föl ilyesmire a bárót? De mind ezt csak magában gondolja, mint magában gondolta akkor, mikor duzzogva a szivarért ment.

Most meghozzák a kihordó asszonyok az esti lapokat a kávéházba. Izgatottan nyul utánok minden kéz a nagy kerek asztaltól.

— Bent lesz már a lapokban?

Az ex-kispap nem tudja. Ő sorba járta a szerkesztőségeket; de nagyon lanyhán fogadták. Egyik helyütt azt mondták, hogy már késő, a másik helyütt kicsinylőleg vállalat vontak. Ugy látszik, Miklósnak sokaz irigye. Hanem talán a „Trombita”-ban bent lesz.

A „Trombita” még nincs itt. Nézegetik a többiben, lázasan kapkodják egymás kezéből a lapokat. Nincs bent egyikben sem.

— Mindegy, — jegyzi meg az ex-kispap ingerülten, mert bosszantja őt, hogy annyit lótot-futott hiába ezekkel a fájó, viszkető fagyos lábaival, azért Miklóst mégis megválasztják. A bárónak annyi a pénze, mint a pelyva s amennyi zászlót rendeltünk Brunternál, tizenkét falut teleaggathatni vele.

— Csak Miklós jönne már! — óhajtják többen.

Tőle magától szeretnék az egészet hallani. Na hiszen illik ez a titkolózás jó barátok, cimborák közt? Még tegnapelőtt itt volt és nem szólt semmit.

— Én is csak ma reggel tudtam meg, szól az ex-kispap. — Átkozott furfangos, szerencsés kópé ez a Miklós!

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

GUBER FORRÁS
A LEGKÖNYVEBBEN
EMESZTHETŐ

ARZÉNES VIZ
VÉRSEGENYSÉG SÁPKÖR
IDEGGYENGESEG
ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESEGI
ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

RAPHATÓ. GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁK
ÉS ÁSVÁNYVÍZKERESKEDESBEN

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” szappana.

Meghívás a „Debreczeni Bank Részvénytársaság”

1910. évi december hó 1 én d. u. 3 órakor az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Alapszabály módosítás.
2. Három igazgatósági tag választása.
3. Esetleges indítványok.

Debreczeni Bank Részvénytársaság
Igazgatósága.

Sobesedések

legyenek azok bármint természetűek, gondosan megvédendők minden tisztatlanság ellen.

Mert ezáltal a legkezebb seb is elműködik és nehezen gyógyulhat el. 40 éve már, hogy a megvalósított huszikenő, Prágai házikénő név alatt, mint egy nélkülözhetetlen költőzet ismeretes. Ez megvédi a sebet, csillapítja a gyulladást és fájdalmat, különösen hát és elősegíti a bonyolult és gyógyulást.

Postaszékküldés naponta

1 doboz 70 f. Postán
2 K 10 f. előre küldéssel 4 doboz
7 kor. előre küldéssel 10 doboz.
Ausztria-Magyarország bármely részébe börtönre szállítatik.
Vigyázzon a szor nevére a készletre, árva és védjegyre.
Valódi csak 70 fillér.

FÓRAKTAR:
FRAGNER B. cs. és kir. udvari szállító
a „Fekete-sas” gyógyszerüzében
Prága, Kleinseite, Neudagasse sarkán 203. sz.
Raktár: Ausztria-Magyarország gyógyszerüzében.

Eladó ház.

A Deák Ferencz-u. 16. sz. ház
(Verbőczy-u. sarok)

eladó.

Értekezhetni Keresztési Kiss József dr. ügyvédi irodájában (Piac-u. 46. sz.)

Piac utca 75. sz.

Bauer Károly

óra és ékszer üzlete az (Iparbankkal szemben.)

Kitűnő órák

legjobb divatu ékszerek legjutányosabb árban, valamint javítások legjobb szakértelemmel órák műhelyében Piac-utca 76. sz.

Egy kísérlet bebizonyítja hogy a

Róth Antal

villanyerőre berendezett kávépörkölőjén
Csapó-utca 17. szám

minden fél órában frissen pörkölt legfinomabb kávé keverékek minőségileg f. ülműh. talanak.

Női zenekar.

A megnagyobbított „Remény” kávéházban november 20-ától, ahol tisztán kezelt bel- és külföldi borok kaphatók.

Tisztelettel
Weisz Márkus vendégfőnök.

Padló lakk!

legolcsóbb beszerzési forrása
a Festék királynál

Hatvan-utca 8. sz. — Telefon 205. szám.

Rémítő

magas árak lesznek gyakran uri és női ruhaszövetekért fizetve. — Ez csak úgy kerülheti ki, ha közvetlen a gyári piac olvásáról — Kérje tehát legújabb, dus t. rtalmu **ősz és téli mintagyűjteményem**

költségmentes beküldését. Csak elsőrendű gyártmányt és legappártabb saison-ujdonságot tartok raktáron.
Postafiókhoz Schmidt Ferencz Jägenorf 158. Osztrák-szilézia.

Minden lótulajdonos

csakis az általánosan használatban lévő, minden tekintetben bevált védelemmel ellátott **eredeti-H-sarkot** használja.

Állandóan éles! Csúllépcs kizárva! Sikos uton az egyedüli célszerű **Kovácsoknál és vaskezesedőknél** állandóan raktáron.

Figyelemre méltó: Csakis az eredeti-H-sarkok készítenek speciális acéltól; óvakodjunk utazásuktól, melyek csekélyebb értékű anyagból készülnek s ennél fogva használhatatlanok. Bevásárlásuknál ügyeljünk a fenti védjegyre, mely minden egyes eredeti-H-sarkon látható.

Eladó föld a Kadarcsnál.

Az elepen 9 nyilas (45 kat. hold) elsőrendű fekete szántó föld **eladó.**

Ingyen felvilágosítást ad s vevőknek díjmentesül a nevére iratja egyedüli megbízott **Dezse László** irodája Busi-utca 7.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Csoda olcsó vétel!

Eladó uri ház

a Főtér szájában!
A József kir. herceg-u. 39. számú ház eladó.
Ára 22 ezer forint!

Évi jövedelme **3 ezer korona.**

A következő lakosztályokat foglalja magában:
Egy rendbeli öt szobás, egy rendbeli három szobás, egy rendbeli két szobás és egy garzon lakás, kényelmes mellékhelyiségekkel.
Szép rendezett nagy udvar, teljesen letéglázva és kitűnő ivó vizű kúttal ellátva.
A tulajdonos az udvari kereszt épületben lakik.

Gyümölcs fák

Legjobb ültetési ideje most **össze van.** — Egy évet nyer vele a ki gyümölcsfáit **össze ülteti.**

Kiváló szép és erőteljes koronával bíró nemes gyümölcsfákat ajánlok azonnali ültetésre, mint:

Almafák	Ringló zöld
Körtefák	Besztercei szilva
Kajszinbarack	Cs meze szilvák
Őszi barack	Cseresznyék
Diófák	Meggy
Eperfák	Birsok

Extra minőség válogatott magas dereku fák: 1 drb **1.20 kor.** 25 darab vételnél **1.10 kor.** 50 darab vételnél **1 kor.** darabja. — Diófák erősség szerint. — Második és harmadik minőség 80. illetve 70 fillér.

KONTSEK GÉZA magkereskedése

és kereskedelmi kertészete
Debreczen, Kossuth-u.

Eladó szőlővesszők.

Gyökerez Európai immunsis homok talajra alkalmas vessző a következő fajokból eladó: Erdő, Ezerjó, Mézesheh, Olaszrizling, Sárfehér, Szerémizöld, Chasseles, Kadarka, Nagyburgundi, Kövidinka, Oportó, Szlankamenka, Furmint és még mintegy száz csemegefajb 1 ezrenként 12-15 forint.

A vesszők erősek és duggyökerűek, így pótlásra is teljesen megfelelnek. Kimerítő árjegyzék minden fajvesszők és oltványokról ingyen és bérmentve.

Czim: Szűcs Sándor Fia, szőlőtelepe Bihardíószeg.

Utczai lakás.

Hatvan-utca 37. sz. alatt, mely áll 4 utczai, 3 udvari, 1 előszoba és tágas mellékhelyiségekből, továbbá a keresztépületben levő istálló, kocsi-szin, kocsislak és szerszámkamara **Május 1-re kiadó.**

Megtekinthető naponként délelőtt 11-től 1-ig.

Baromfi vész ellen

a legjobb hatású szer a

Balázs-féle Alatus labdacok.

Kapható 1, 2, 4 koronás dobozokban az egyedüli készítőnél, **Balázs Ödön utóda Harsányi Lajos**

„Reménységhez” címzett gyógyszer-tárában Debreczen, Csapó-utca 18. sz.

Stock-Cognac Medicinal

szavatolt valódi borpárlat hivatalosan lepecsételt palackokban

Camis és Stock

gőzpároló-telepéből, **BARCOLA.**

Cognac gőzfőző állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Utánzatoktól **óvakodjunk.**

r. komo-
blvassák
ák. De
léptette
a pénzt?
vet. Na-
ag-mág-
ész or-
támad,
tot. De
Miklós?
mondani;
erületből
a „Va-

mindnyá-
al és a
hogy a
ezik most

ött sétál-
ióval be-
r; — ha-
em is a

tja, hogy
fedetzhez
számára.
most is
tt s ugy-
ragy bár-
hetten vol-
érti, hogy
rót? De
mint ma-
zozgva a

asszonyok
ottan nyul
asztaltól.
?
orba járta
nyánhan fo-
ák, hogy
előleg vál-
sokaz iri-
ban bent

Nézetetik
gymás ke-
kben sem.
ex-kispap
ogy annyit
viszkető
négis meg-
ze, mint a
tünk Brun-
tni vele.
— óhajt-

gészet hal-
ás jó bará-
apelőtt itt

ltam meg,
furfangos,

ana.

Fest, mos, tisztít, szőnyeget géppel porol, ágytollat fertőtleníttve tisztít

Hrabéczy-gyár

Széchenyi-u. 42. szám.

Fiókküzetek: Hatvan-u. 11. és Csapó-u. 28. alatt.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Rokonszenves jómódu urral megismerkedne egy disztigvált, csinos, barna uri hölgy, kivel az unalmas hosszú téli estéket kellemesen eltölthetné. Levelek a kiadóba „Próba szerencse” jellegére kéretnek.

20 éves szőke bécsi nő, 50.000 kor. hozomány, később nagy örökséggel, nagyiparos egyetlen leánya, fess és szép, **szerelemi házasságot** óhajt. Csak komoly ajánlkozók, ha vagyonatlanok is, irjanak L. Schlesinger, Berlin 18.

„Próba szerencse” jellegére levél van a kiadóban.

Betöltendő.

Gyakorlott könyvelő és levelező, ki a német levelezésben jártas, felvétetik Kíller Ede butorgyárosnál.

Egy idősebb mindenek szakácsnét keresünk uri házhoz. Czim a kiadóba.

Tanuló és kézimunkás lányok felvétetnek fizetéssel Goldstein Karolinnál Piacz u. 61.

Mindenek főző kis családhoz, valamint ruha varró nő ajánlkozhat. Csapó-u. 53.

Banuszolganak vagy szövethuzetbe ajánlkozók 30 éves katonaviselt, nős gyermektelen férfi, óvadékkal. Czim: Pálfi Debreczen Közraktár.

Adás-vétel.

Ha olcsón akar ruházkodni úgy vásároljon **Schwarz Salamon** özégnél Simonffy-utca 2. Váray mellett. Nagy választék mindenféle ruhakelmékben, karchetekben, kész ruhák, pongyolák, női kabátok szörme bokáiban rendkívül olcsó árak. Czimre tessék ügyelni.

Harmathy antipuariumban 60000 külföldi bélyegből dus választék fél áron. Bélyegalbumok. Seuf katalógus.

Az új részletáruházban a mai naptól fogva nagyon olcsón beszerezheti minden hitelképes család heti 2 kor. havi 4 kor. részletfizetése mellett ruházati szükségletét, nagy választék női és férfi kabátok, öltönyök, vászon kanavász, szőnyeg függöny paplan, ruhaszövetek. Meghívásra házhoz megyünk rendelést felvenni. Adler és Schwartz Simonffy-utca 5., halpiac, Sesztina-ház.

Tulhalmozott raktár miatt saját gyártmányu

Férfi, Női és Gyermekek cipőjelmét mélyen leszállított árban árusítom el
Fischer Menyhért
Placz-utca 3.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Harmathy antipuarium Fűvészkert-u. 14. Készpénzen vesz egyes könyveket, egész könyvtárakat, régi könyveket.

U.S.T. Timmer Sándor

kaptafa és sámia készítő
DEBRECZEN, Morgó-utca 7. sz.

Harmathy antiquariumban Fűvészkert-u. 14. Diszművek, regények, zeneművek féláron kaphatók.

Önt is érdekli! Megérkeztek divat-, férfi- és nőifelöltők és télikabátok, legolcsóbban kaphatók heti vagy havi részletfizetésre, Kohn Hermann utóda **Zempliner** Arthur, Hatvan-u. 17. részlet nagyáruházában.

Budapesti Férfi szabó

készít divatos szabásu öltönyöket 40 - 50 koronáig.
DEBRECZEN Sas-utca 4 szám.

Tetőcserép, mész, cement kapható Fű és Társaság mészkereskedésében, Homokkert-utca 121. Hatvan-utca 9.

Lakás.

Három szobás modern utcai lakás áthelyezés miatt azonnal kiadó. Jó víz az udvarban. Zápolya-u. 19.

Két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel minden órában kiadó. Egymalom-u. 5.

Egy csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Teleky-u. 15. szám alatt.

Különbéle.

Fiatalember, urifü szeretne olcsóbb esti zongoraleckéket venni. Ugyanott alkalom nyílik gyakorlásra is. Ajánlatok »Mignon 60« alatt a kiadóhivatalba.

Lexicon: Franklin és Révay Lexicon előjegyezhető Harmathy antiquariumban Fűvészkert-u. 14.

Levélbélyegek 18.000 különböző, valódiságáért jótállás. Pompás választékban küld kívánatra gyűjtőknek 50-70% rabattal olcsóbban mint bármely katalógusban.
A. Welsz Wien, I. Adlergasse 8.

Műfogak és fogsorokat készít Magyar fogmütermé Szent-Anna-u. 5.

Welsz Ferenc épület és mű-butor asztalos József-k.r.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkákat elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Szép csak az lehet, ki

Mauthner

„Lillom-crémjót” használja. — Vételnél **Mauthner** névre ügyeljék. Kapható „Arany-Angyal” gyógyszerár Debreczen, Piacz. és Szent-Anna-utca sarok.

Pörkölt kávé külölegességek. Bárkinek, bármily időszakban legkisebb mennyiségű kávé is megpergelek díjtalanul gázüzemű pergelőn Darvas Miksa kereskedése Teleky-utca sarok.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát **Benyáts Emil** villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

„Gyöngyvirág Crème”

az arokrémek gyöngye!

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Símává, fehérre és üdövé teszi az arcbőrt!** Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsíroz, míg az éjjelre való zsíroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszerárában,
DEBRECZEN.

MODERN NŐI DIVAT salonomban

a legkényesebb izlésnek is megfelelő **kosztüümöket, alkalmi-gyászruhákat**

és **pongyolákat**

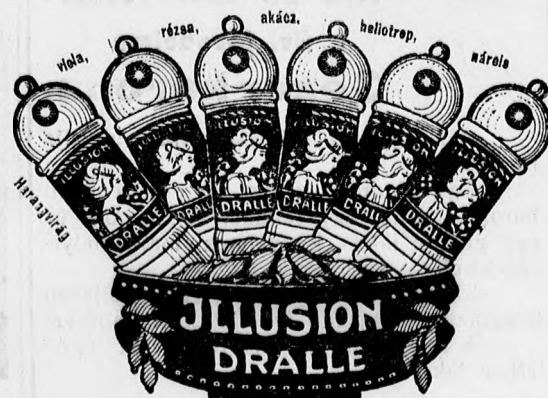
a legrövidebb idő alatt készítik.

A n. é. hölgyközönség b. megrendelést kérve

Csengeri Julia,

Gróf Degenfeld-tér 4.

A 20 század
varázs-csokra.

Dralle

ILLUSION

a világlító toronyban.

Nővönycsep alkohol nélkül.

Egy atom elegendő.

Gszódatosan természetes.

eredeti és előképe minden illatszereknek alkohol nélkül.
Ár: Ibolya 5.—, Wistaria 4.50. A többi illat 4.—.

Brüsszel 1910.

GRAND PRIX.

Gyár Ausztria-Magyarország részére

GEORG DRALLE

Bodenbach an der Elbe.

Ékszerész és órás üzletemet

Piacz-utca 32. sz.

(a volt Szedlák-házba) helyeztem át.

És azt pazar fénnyel berendezve

megnyitottam.

Szebbnél-szebb menyasszonyi ékszerek.

Ezüst kelengyék.

Gyönyörű disztárgyak. Alkalmi ajándékok.

Pontos órák.

Ritka izlésű aranyneműek.

Remek ujdonságok. Csoda olesó árák!

A n. é. közönség szives pártfogását kéri.

Tisztelettel

ROSE DEZSŐ

órák és ékszerész

Debreczen, Piac-u. 32.

Disznó strájk.

Saját hizlalásból friss zsirnak való szalonna és hárj **8 és 16 fillérrel olcsóbb árban** mint máshol! Friss magyar **hurka** kapható a **Zenede alatt, Csapó-utca 20. szám.**

Tengeri csutka

Hatvan-utca végén a **Stark Márton-féle** faraktárban hántot tengeri csutka **Métermázsánsként 1 koronaért kapható.**

Védjegy.

Jól jár, ha

tudomásul veszi, hogy újabb uttánozzák

a valódi

PALMA-KAUCSUK-CZIPÓSAROK

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánzótt dobozokban természetesen csak közönséges gummisarok vannak, jól tezi tehát, ha káros dását megőrzendő, a valódi **Palma-kaucsuk-czipósarok** minden dobozon látható **védjegyére ügyel!**

Védjegy.

Árverési hirdetés.

Mindazon zálogtárgyak, melyeknek a határideje lejárt, **1. évi november hó 15-én délután 3 órakor** nyilvános árverésen iparhatósági kiküldött jelenlétében elfognak adatni.

Debreczen, 1910. nov. hó 17-én.

Debreczeni kézizálog-kölcsön-intézet
r.-t. Debreczen.

„Cerberus“-Porszívó

megkiméli a

szőnyegeket és butorokat,

könnyen kezelhető!

Kézi husvágó gépek, szeszgázfűzők, vasalók, **vakályha** és **tűzhely** raktár

Sesztina Lajosnál

Debreczen, Placz-u. 23.

Gyönyörű

ajándékot!

küldünk Önnek postafordultával **100 darab** csak vidékiek

magán és államhivatalnokok, tanítók, írók, orvosok, egészségügyi hivatalnokok, gyárosok és gyári hivatalnokok, jobban szituált magánzók, kereskedők, iparosok stb. címelt lakóhelyéről és annak környékéről, tisztán és olvashatóan egy-egy papírra leírva beüld.

Vertrieb pa'ent'erten
Neuheiten

LEOPOLD WEISS, WIEN.

II/2, Lichtenzuergasse 4.

Debreczeni címeket nem használhatunk, ahelyett küldhet különféle kisebb vagy legkisebb községeiből címeket.

Globin

legjobb
czipőtisztoszer

határozottan Fr Schulz-féle „Globin“-t kérjen.

Vigyázzai. Sok értéketlen üzletet van forgalmában.

NAGY LAJOS hirdetési irodájából
Csapó-utca 13.

Biztos megélhetés!

A szomszédos Hadház községben eladó a községhez a mellett a Lovass Imre ur tulajdonát képező igen jó forgalmu

fűszer, osemegé, hentesáru, bodega és hentesüzlet!
Értekezhetni ott, a tulajdonossal.

A természet csodája!

Az „**IPE**“ hajnövesztő csomó olyan hajnövesztő szer, mint a milyen Európában még nem volt soha. „**IPE**“ a hajat rövid idő alatt fényessé teszi, mint a selyem, illatossá és pompásan dussá! A hajkihullás megszűnik, a megőszülés a késői korig megakadályoztaik, korpasodás, por, zsírosság és rossz szag eltűnik, erős hajnöves keletkezik. „**IPE**“ nem befolyásolja a haj színét és még a zsenge szőke hajnak sem árt, sőt annak aranyos csillámlást kölcsönöz. Minden gyermek egy csomag „**IPE**“ csomóból két liter „**IPE**“ hajvizet állíthat elő. Nagy csomag K. 4. — félcsomag K. 2. — Kész „**IPE**“ hajviz K. 5. — és K. 3. —

Erster amerikanischer Parfümerie-Palast „OJA“
Wien, I., Petersplatz II.

Debreczenben a **Központi drogériában** Placz-utca 20. városháza kapható.

Megnyílt!

Megnyílt!

Uj Női Confectió üzlet Uj

↳ Csapó- és Rátóczy utca sarkán. ◀

Saját érdeke mindenkinek **őszl és téli Női-, Leányka- és Gyermekek Felöltőket Szatmári János** női szabó üzletéből szerezze be. Bevásárlásnál sok pénzt takarít meg.

EXCELSIOR-PENSIO

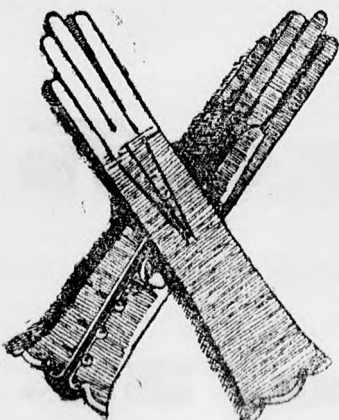
BUDAPEST, IV, Papnövelde-u. 8.
az Egyetem-téri templommal szemben.

Elsőrendű előkelő otthon

a város központjában

Modern kényelem. Kitűnő konyha. Mérsékelt árak. Lift. Prospektus. Telefon 148-05.

Elegánsan berendezett szobák ellátás nélküli is.

Mindenki elismeri!

hogy a legjobb

Sérvkötők

haskötők, hátegyenesítők, gummi-góresór-harisnyák

Schön Sándor

keztü-, kötszer- és orvosi műszertárában kaphatók

Debreczen, Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

csodája!

...csodája!
...olyan
...Európá-
...„IPE“ a hajat
...mint a
...dussá! A
...megőszülés
...yoztaik, kor-
...rossz szag el-
...tekezik. „IPE“
...színét és még
...árt, sőt annak
...önöz. Minden
...PE“ osomóból
...állíthat elő.
...somag K. 2.-
...és K. 3.-
...nischer
...„OJA“
...latz II.
...drogériában
...za kapható.

Megnyit
üzlet Uj
za sarkán. ←
...és től
...nek Felöltöket
...ános
...zerezze be.
...takarít meg.

ENSIO
...övele-u. 8.
...nal szemben.
...ő otthon
...ában
...nyha. Mérsékelt
...lefon 148-05.
...szobák ellátás

Szépség,
széplítés a jó izlés követelménye.
Matild krém } Méregmentes szépítőszerek
Matild arckenőcs } hatásuk meglepő, levesz-
Matild szappan } nek minden szeplőt, máj-
Matild powder } foltot stb. a bőrt finommá,
5 perc alatt fehérré teszik.
Tessék megpróbálni, ha
nem használ, árát minden
kibuvó nélkül visszaadom.

Készítők
Kun István gyógyszerész.
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában
Főrtár: **Tóth Béla** utóda **Kubek** gyógyszerész-
nél (Tiszapalota) és **Jósa** és **Jóna** drogeriájában.

Butor részletfizetésre
a legegyszerűbbtől a legmodernebbig ked-
vező fizetési feltételek mellett, jutányos
árban kapható

Grünfeld Mór
püspökladányi bútorkereskedő,
aki leveleiben tudakozásra minden fel-
világosítást is készséggel megad.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-utca 13.

Eladó szép nagy
uri ház
közel a nagyállomáshoz
és a Főterhez.
Ára 20 ezer forint.
Nagyon kedvező fizetési
feltételek!

Ezennel eladóvá tétetik a Sziv-utca
15. számú szép nagy uri ház!

Magában foglal két rendbeli uri lakást,
és pedig az utcai áll 4 szoba, konyha, cse-
lédszoba, kamara, fürdőszoba, belső angol
klozett, a szobákban gázvilágítás és cse-
répkályhák, két világos és három sötét
pince.

Az udvari lakás áll, három szoba, a
szükséges mellékhelyiségekkel, 4 külső ka-
mara helyiség, parkirozott udvar és jó
vízű kut.

De szerencsés vétel lenne ez kérem alásan!

AKAR MEGVÁSÁROLNI
jó és olcsó cipőket és csizmákat
akar vásárolni
az egész bízalommal menjen csak Csapó-utca 19. szám
alatti
czipő és csizma üzletbe
a zenedével szembe, ott kizárólag saját készítményű
cipőket és csizmákat vásárolhat jutányos áráért.
Mindenkinek saját érdeke ezen fent nevezett üzletet
mielőbb felkeresni, melyért előre is köszönetemet nyil-
vánítom.
Tisztelettel **Mező Gábor** cz. v.

„Kolláritt“ bőrlemez
a jelenkor legjobb tetőfedő és elszigetelő
lemeze.
Egyedlárusító Debreczen és vidékére
Mező Ármin
fakereskedő Wesselényi-tér 6. Kartelen kívül.

Szőnyegek, Fügönyök, Terítők
Haas Fülöp és Fial
gyárosoknál
Debreczen, Plaoz-u. 59.

Kartelen kívül.
MEZŐ ÁRMIN
épülete, deszka és cserépkereskedése,
Wesselényi-tér 6. szám alatt (Berta-
gőzmalom mellett.) **Kollárit elszigetelő**
lemez kizárólagos egyedlárusítása. —
Kartelen kívül,
tehát olcsó árák. Mindenkinek saját érdeke,
— hogy szükségletét nálam szerezze be. —

Hupfeld
Phonoliszt-Piano

egy művésziesen játszó zeneszer-
szám legtökéletesebb megoldása.
Minden zenedarab **pontosan** a
szerző és az eredeti művész tekercs-
cel, sőt a legjobb zongora művé-
szek játék-sajátosságával kerülnek
előadásra. Így **Godowsky, D'Albert,**
Busoni, Careno, Grünfeld, Sauer stb.
előadásai. Mellék szobából hallgatva,
ezen csoda hangszer játéka ugy-
tünik, mintha a híres zongora-vir-
tous maga játszana kézzel a hang-
szeren.

Legmehőbbmenő fizetési könnyi-
tések. Készíttetésnél engedmény.
Katalogus díjmentesen.

Minden pénznem bedobható.

Ludwig Hupfeld A.-G.
Wien, VI., Mariahilferstrasse 5|9.
Legrégibb és legtekintélyesebb gyár Európában zongora
szerszámokban.
1100 hivatalnok és munkás.
55 első díj. 100 szabadalom stb.
Képviselő Pestmegyére: **Martin J. I. Budapest, VIII., Kenyérmező-u. 6.**

Az építető és építő közönség figyelmébe.

Már sokan tudják hogy ajántató az építkezésnél a Karczagi Agzag ipar
termékeivel is költségvetést csináltatni, mivel a karczagi géposerép könnyűségé-
nél fogva olcsóbb tetőszerkezetet igényel, ugyanis míg a kézi cserép csak 15—16
cm. széles és súlya drb.-ként 1'30—1'40 kg. addig a géposerép 17 1/2 cm.
széles és súlya drb.-ként 1'30—1'35 kg. tehát 10—12 %-al könnyebb, kézi cse-
répből szükséges 43—45 drb. súlya 55—63 kg. addig □ méterenként, gép cserépből
szükséges 36 drb. súlya 46 kg. Eső után az arány még rnszabb, mivel a kézi cserép
20—25 % vizet vesz fel tehát eső után négyzet méterenként 70—80 kg. súlyu lesz
addig a géposerép csak 8—9 % vesz fel és így régyzet méterenként 50—51 kg. lesz.
A nyers falazati téglával mivel azokat 1/4, 1/2, 3/4 és 1. nagyságba is készíti fenti gyár,
szép falat kapunk, melynek fentartására sem kell gondolni. A vevő közönség kényel-
mére a helybelli fakereskedésekben raktárt létesítettünk, de megrendelhetők gyárt-
mányaink gyárvezetőségünkönél is vagy aláírott tulajdonosnál.

LÓWI ÁRMIN
Karczagi agzagipar tulajdonosnál, Szécheny utca 23.

